

חרוב

ביטאון עמותת הסיירת

אפריל 2021 גליון מס' 1

על הביטאון ופעילות העמותה

עם חזי שלום - על הקמת סיירת חרוב

ריאיון עם דד' מוטי ליבוביץ

טוד אישי - אבנר טלמון וערן הוסמן

מרדף נ'בל שמון

בנות חרוב בארץ המדדפים

הנוס השנתי של פלוגה נ'

מגדוד לסיירת

ציר משה שדה (שטיינפלד) ז"ל

מה בבית? חדשות ועדכונים

מאז ועד עתה

טוד-אישי

כך היינו

ממשיכים יחד

דור המשך

- על הביטאון ופעילות העמותה – ישראל שי (שיבק).
- עם חזי שלום – על הקמת סיירת חרוב, עמי מורן.
- רמי דנוש נפגש עם דר' מוטי ליבוביץ' (08.71).
- שיח לוחמים – רמי דנוש מביא לנו את שיחת אבנר טלמון (08.72) עם ערן הוסמן (11.72) אודות סיירת חרוב במלחמת יום-כיפור.
- מרדף ג'בל טמון, מאי 1969 - על המרדף מספר אריה אבנת (וקשטיין) לעמי מורן.
- בנות חרוב בארץ המרדפים - על שירות הבנות בסיירת חרוב מספרת לנו מינה בר זאב (מוזס).
- פברואר 72 בכנס שנתי - חוויות ורשמים מהמפגש על גבעת הרעות בפארק סיירת חרוב מביא לנו צביקה צוק.
- מגדוד לסיירת – על הסבת הכוח בכתבתו של מפקד סיירת חרוב, סא"ל גל ריץ'.

חרוב-ביטאון העמותה יוצא לאור מטעם הוועד המנהל של "עמותת סיירת-חרוב"

כתובת: הכלנית 11, ת.ד. 417 כוכב יאיר 4486400
 דוא"ל: shisir1@bezeqint.net או ע"י אתר העמותה ב- www.484.co.il טל': 050-5271186, 09-7893058

צוות איסוף, עריכה והפקה:

- ישראל שי (מייסדים 66)

- מנחם נפה (נציג משפחות הנופלים)

- עמי מורן (08.72)

-רמי דנוש (08.72)

כתבות בביטאון זה הן פרי-עט, על דעת ובאחריות כותביהם בלבד.

זכויות יוצרים – אנו פועלים כמיטב יכולתנו לאתר ולציין את מקור הצילומים והתיעוד בביטאון זה. יתכן ולעיתים נציג תיעוד שמקורותיו אינם ידועים לנו. נשמח כמובן לציין קרדיט למקור או יוצר שיקימו עמנו קשר.

אנשי סיירת-חרוב בעבר ובהווה
בשמי, בשם לוחמי הסיירת,
המפקדים ומערך תומכי
הלחימה -

ברכות חמות על השקת כתב
העת "חרוב-ביטאון עמותת
הסיירת". גם כאן, אנו רואים
עצמנו שותפים לדרך מור"ק
סיירת-חרוב המיתולוגית וגאים
על מקומנו בביטאון העמותה.
זהו עוד ציון דרך לקשר בין
ותיקי הסיירת – לדור הצעיר
הממשיך ומשמר דרכם. קישרי

סא"ל גל ריף'
מפקד סיירת חרוב
(צילום: סיירת חרוב)

העמותה עם קודמנו היוו מסד איתן לאלה השוררים כיום ומעת שבטקס
ייחודי מאוד, שהתקיים ב-22 מרץ 2017, נמסר לנו דגל הסיירת המיתולוגית
והגדוד שינה ייעוד, הולך הקשר ומהתהדק.

מאז הקמת "הסיירת-הצעירה" חלו שינויים ואירועים שהוו ציוני דרך
בהתפתחות היחידה, ייעודה ומשימותיה ואנו ממשיכים להתקדם ולפעול
ככוח צבאי ייחודי ומקצועי מאוד. כ"דור-המשך" אנו מברכים על אשר כאן,
בביטאון העמותה, נוכל לשתף את וותיקי סיירת-חרוב בהוויית היחידה,
להביא דברים מפעילותנו והדרך בה אנו צועדים בנתיב אותו הותירו לנו
וותיקי סיירת-חרוב.

לא על סס-כסף ניתנו לנו הדברים. מחיר הדרך כבד הוא וטרם תם. ביום
הזיכרון הקרב נרכין כולנו ראש ודגל לזכר לוחמי הסיירת והגדוד אשר נפלו
על הגנת ישראל ובמותם צוו לנו את הדרך והחיים.

כולנו בסיירת-חרוב מאחלים הצלחה רבה לביטאון העמותה ותקווה עימנו
כי גם כתב עת זה יתרום להידוק ופיתוח הקשר שבין דורות הסיירת כמו גם
לקידום עשייתנו המשותפת.

במלאת 73 שנים למדינת ישראל, ברכת כולנו לחג-עצמאות שמח
סא"ל גל ריף'
מפקד סיירת חרוב

יוצאי סיירת חרוב לדורותיהם,
משפחות הנופלים.

סיירת חרוב, אשר הוקמה בשנת 1966
ככוח מצומצם מיוחד, צמחה וגדלה
עם השנים והצרכים המבצעיים
למסגרת גדודית. בשנות קיומה לקחה
הסיירת חלק נכבד ומגוון במבצעים
ובמלחמות, ותוך כדי פעילותה פיתחה
טכניקות לחימה ושילוב חכם של
מערכות ואמצעים טכנולוגיים.

כולנו, לוחמי חרוב, צברנו מגוון
רחב של זיכרונות אישיים וחוויות

משותפות מחיי השגרה של היחידה, מהמבצעים והמלחמות, אותם אנחנו
נושאים איתנו גם היום. אותם זיכרונות, חוויות ותחושות, יחד עם הדוחות
המבצעיים, הנם נדבך חשוב בגיבוש המורשת אותה אנו משאירים אחרינו.
ביטאון סיירת חרוב מאפשר לחברי העמותה ולמשפחות הנופלים לשתף את
כולנו באותן חוויות ומחשבות אותן חוו במסגרת השירות בסיירת חרוב. בשם
כולנו אני מודה ליוזמי הרעיון ולאלה שדואגים להביאו לידי ביטוי.

יוצאי "חרוב", ביום הזיכרון נעמוד כולנו בדומיה, נזכר ונכבד את חברינו
הלוחמים שנפלו בשירותם הצבאי במערכות ישראל, בהגנת הגבולות
ובפעילות הביטחון השוטף. זיכרון איננו רק אנדרטאות ומצבות. הנופלים,
אחינו לנשק איתנו תמיד. בליבנו ובמחשבתנו. הם נפלו צעירים ולא הספיקו
למצות את חייהם. כל אחד וסיפור חייו, כל אחד ונוף הולדתו, כל אחד עם
תוכניות לעתיד. הנופלים הותירו אחריהם את מורשת "חרוב". מורשת
מפוארת שאנו מחויבים לשמרה ולהנחילה לדורות הבאים. מעלה בית חורון,
בקעת הירדן, רצועת עזה, יהודה ושומרון, גבול הלבנון והעיר סואץ אינם
רק מקומות המסומנים על המפה. בכל הגזרות הללו, בהן לחמה, ההפגינה
"חרוב" הישגים מרשימים - אך גם איבדה ממיטב הלוחמים.

משפחות הנופלים - הנכם חלק בלתי נפרד ממשפחת "חרוב". הייתם שותפים
לחוויות יקירכם בעת שירותם ב"חרוב" והיום אנו רואים בכם חלק מאתנו
ומחויבים לכבד את זכר יקירכם שנפלו.

במלאת לישראל 73 ברכותי לחג עצמאות שמח
תא"ל (מיל') יהודה בר (י"ב) - יו"ר עמותת סיירת חרוב

תא"ל (מיל.) יהודה בר (י"ב)
יו"ר העמותה
(צילום: עמותת סיירת חרוב)

יוצאי סיירת חרוב, משפחות הנופלים, אנשי סיירת חרוב הצעירה שלומות
בשעה טובה ובגאווה רבה אנו מוציאים לאור את הגיליון הראשון לכתב העת "**חרוב - ביטאון עמותת הסיירת**".
בביטאון יובאו עדכונים אודות פעילות העמותה, מפגשים וראיונות עם יוצאי הסיירת הוותיקה ועוד. גם את דור ההמשך נפגוש בביטאון. נביא לקורא דברי
לוחמים, מפקדים ובעלי תפקידים בסיירת חרוב הצעירה, דברים על פעילות היחידה (ככל שיתאפשר...), על הקשר עם העמותה והאירועים המשותפים ועוד.
השימור מורשת סיירת חרוב (של אז - ועתה), הנצחת הנופלים - אשר גם השנה, ביום הזיכרון הקרב נפקוד את קבריהם ברחבי הארץ - מפגשי רעים, הידוק
והרחבת הקשר בין יוצאי היחידה (הוותיקה והצעירה) לעמותה, כל אלה הנם ממטרותינו העיקריות ואנו מקווים כי הביטאון יהווה נדבך נוסף לגשר המקשר
בין ותיקים לצעירים.

לביטאון ומטרותיו שותפים כולנו ואנו קוראים מכאן לחברים לסייע בדינו וליטול חלק פעיל ביצירת ובהפצת כתב העת. בפעילותנו ניזום מפגשים וראיונות
עם יוצאי הסיירת, אולם לא רק. נפגוש ונביא גם דבריהם של אנשים ובעלי תפקידים נוספים שהיו והנם מקורבים ומעורבים בעשייתנו "מאז - ועד עתה".
נקבל בברכה והערכה רבה חומר כתוב, תיעוד, צילומים וסרטים להכללה בביטאון, אירועי עבר והווה ומאמרים בנושאים שונים, רעיונות לקידום ושיפור
הביטאון ועוד....

תודותינו ליוצאי סיירת חרוב ששיתפו עמנו פעולה במפגשים, ראיונות ותיעוד כתוב ומצולם לגיליון ראשון זה והבאים אחריו. תודה מיוחדת ללוחם הסיירת,
יצחק טרויאקס (2.72), כיום מבעלי בית ההוצאה לאור **מטר** המבצע עבורנו בהתנדבות עריכה לשונית; לגרפיקאי אבי אשכנזי, אשר על העיצוב הגרפי והעימוד
הפועל בהתנדבות גם הוא; ולכל מי שסייעו בדינו להפיק, להוציא אל האור, ולהביא את גיליון מס' 1 של "**חרוב - גיליון עמותת הסיירת**" אל יוצאי הסיירת
(הוותיקה והצעירה).

בשעה טובה ומבורכת ובהצלחה רבה לכולנו מי ששרתו בסיירת הוותיקה, הצעירה, ואלה המשרתים בשורותיה בעת זו.
צוות הביטאון - ישראל שי, מנחם נפה, עמי מורן ורמי דנוש מאחלים חג-עצמאות שמח

על הביטאון ופעילות העמותה

ישראל שי

משפחות השכול. בשנת 2020 מנעה מאיתנו מגיפת הקורונה את קיום האירוע המסורתי. השנה, אף כי כולנו תחת מגבלות המגיפה עדיין, אנו פועלים במשותף עם הצבא כדי לשוב בהקדם למסורת העמותה ולקיים את האירוע. אנו מקווים מאוד שנצליח והודעה על כך תפורסם בהקדם.

אולם הנצחה

מפגש שקיימו יו"ר העמותה יהודה בר (י-ב') ושלוש קורן (חבר וועד העמותה) עם מר אריה מועלם סמנכ"ל וראש אגף משפחות, הנצחה ומורשת במשרד-הביטחון, הניב לנו תקציב בסך חמישים וחמישה אלף ש"ח לשדרוג אולם הנצחה הממוקם במתחם המועצה האזורית בקעת הירדן. בימים אלה מבוצעות עבודות השדרוג בשיתוף פעולה עם המועצה האזורית המעסיקה לשם כך עבורנו את חברת "יתבונה" המתמחה בנושא ייחודי זה. באתר מוקם מרכז מידע דיגיטאלי שנועד לשימוש משפחות הנופלים, חברים ועמיתים לשירות ומבקרים אחרים באולם. בעתיד הקרוב תתאפשר גישה מרחוק למרכז המידע באמצעות הרשת ובכך עוסק כבר חבר וועד העמותה יחיאל אקוע. בהמשך יורחב מאגר המידע ויכלול תיעוד חזותי על תולדות הסיירת המיתולוגית ואקטואליה מפעילות הסיירת הצעירה.

באם ימצא לכך תקציב נפעל לשדרוג רכיבים נוספים באולם הנצחה בהקפדה שלא לשנות מהאווירה והמסר הקיימים בו.

מי/טכני זיכרון

אנו ממשיכים לפקוד את קברי חללינו ביום הזיכרון השנתי לחללי צה"ל ופעולות האיבה, ומכבדים את זכרם בנוכחותנו ובהנחת סמל הסיירת.

שילוט קברי הנופלים

השילוט הייחודי על קברי חללי סיירת-חרוב שנפלו במהלך שירותם בסיירת ובמערכות ישראל, הנו הישג לא מבוטל של חבר הוועד אלי חסון האמון על קשרי העמותה ומשפחות הנופלים והקשר עם קציני הנפגעים בחטיבת כפיר. התקנת השילוט הייחודי ללוחמי חרוב שנפלו הנו הליך מורכב ומתמשך המחייב מעורבות והסכמת משרד הביטחון ומשפחות הנופלים. המיזם החל כבר ואנו פועלים להרחיבו לכל בתי העלמין בהם טמונים חללינו.

משפחות הנופלים

משך שנים מצויה העמותה בקשר רציף עם קציני הנפגעים בחטיבת כפיר ועם משפחות הנופלים. בעבר עסקה בכך יוצאת הסיירת אתי מנור שבדקות ומסירות הולכה את הפעילות לאורך שנים. כיום ממשיך את דרכה של אתי אלי חסון חבר וועד העמותה.

הסיירת המיתולוגית הייתה בקעת הירדן הזירה בה בוצעה ליבת העשייה המבצעית של הסיירת ואך טבעי הוא כי אנו מפנים לאזור זה תשומת לב מיוחדת, משאבי זמן, כספים ושימור קשר רציף עם מוסדות ובעלי תפקידים בבקעה. לפניית העמותה וללא כל היסוס החל לאחרונה לפעול בהתנדבות אורי כהן (11.70) כנציג העמותה בבקעה. אורי, תושב נתיב-הגדוד, עוסק בשימור ותחזוקת מיזמי העמותה בבקעה, הקשר הרציף עם הגורמים השונים ובעלי התפקידים עמם פועלת העמותה, תיאומים שונים, בקרה על יישום החלטות וועד העמותה ועוד.

אנו פועלים במנותק לחלוטין מכל זיקה או השפעה פוליטית ורואים לנגד עינינו את מטרות העמותה, שימור והטמעת המורשת שיצרנו בקרב דורות-המשך, הנצחת חברים שאבדו לנו, פעילויות משותפות ומפגשי רעים עיתיים. בכל אלה נעסוק בביטאון ואביא כאן תקציר של העיקריים שבהם. גם בשנה החולפת, עת היינו מצויים במשבר שהיקשה על פעילות רציפה ומתוכננת, המשיך וועד העמותה לפעול, כפי שגם התקיימו (כשהתנאים ומגבלות מגיפת הקורונה אפשרו זאת) מפגשי רעים ב"יוזמות מקומיות" ובמסגרת פלוגות/ מחוזים.

הבחירות בעמותה

בימים אלה הסתיימו הבחירות לוועד העמותה ו-וועדת הביקורת. הייתה זו מערכת בחירות שנייה מאז חידשה העמותה את פעילותה. לעמותה נקבע "נוהל בחירות" שאושר ע"י הוועד המנהל (מעוגן בתקנון העמותה שאושר ע"י רשם העמותות) ועל-פיו התנהלו שלבי הגשת מועמדות וההצבעה, תחת פיקוח ובקרה של וועדת הבחירות בראשותו של עו"ד אלי רצין (02.71) שלצידו פעלו יגאל דוידוב (02.71) ועזרא מורדי (02.723).

לוועד העמותה נבחרו (עפ"י סדר א-ב) *אקוע יחיאל *בודגה משה *בר יהודה *גבריאל אהוד *הראל נבו *זילברג דיוויד *חסון אלי *מירון קובי *נפה מנחם *צוק צביקה *קורן שלום *שי ישראל. היות ושלוש קורן הודיע על הפסקת כהונתו, מינה וועד העמותה במקומו את יוסי קולר.

לוועדת הביקורת נבחרו: *עתיר אורי *קורנר מירון (יו"ר הוועדה).

הנצחה

אירוע האזכרה השנתי

את אירוע האזכרה השנתי לחללי הסיירת וגדוד חרוב הפכה העמותה למסורת ואנו נוהגים לקיים אותו עם צה"ל (כיום עם סיירת-חרוב הצעירה). אירוע האזכרה לנופלינו הוא גם מפגש רעים ליוצאי הסיירת כמו גם עם

עמיתי יוצאי סיירת-חרוב שלומות

גיליון ראשון זה של כתב העת **חרוב-ביטאון העמותה** הנו פרי הצעתו של מנחם נפה, נציג משפחות הנופלים (אחיו של יהודה נפה ז"ל) וחבר בוועד העמותה. אכן, בעבר, אחת ל..... שוגרו הודעות ועדכונים פעילות העמותה ליוצאי סיירת-חרוב ובנוסף הובאו דברים אל אתר העמותה ברשת (www.484.co.il). אולם אין ולא היה בכך די לשם יצירת חולית קשר נוספת, יציבה ומתמשכת, בין כלל יוצאי הסיירת ובכך גם שימור והנחלת מורשת הסיירת לדורותיה, הנצחת הנופלים, הידוק הקשר בין העמותה לכלל יוצאי היחידה ופיתוח קשרינו עם סיירת-חרוב הצעירה.

עם קבלת ההחלטה הוקם צוות אד-הוק בו חברים מנחם נפה, רמי דנוש ועמי מורן, שניהם אנשי מחזור אוגוסט 72, והח"מ. רמי ועמי עוסקים כבר מזה זמן בתולדות הסיירת. מתחקרים, מאתרים תיעוד ויעושים זמן" בארכיון צה"ל. עשייתם לביטאון באה כהמשך רציף לפעילותם זו. מנחם שפרסום ותקשורת הינם חלק מעיסוקיו, תרם לנו את העריכה הגרפית והעיצוב ויצחק טריואקס (02.72) בעלי בית ההוצאה לאור מטר תורם לנו את העריכה הלשונית. פירות פעילות צוות הביטאון ועמיתינו המסייעים בידינו מובאים בגיליון ראשון זה.

בשלב ראשון נפעל כמיטב יכולתנו להפצת הביטאון אחת לרבעון. ככל שיובאו לידינו דברי יוצאי הסיירת להכללה בכתב העת שלנו, תלך התדירות ותעלה.....

ביטאון העמותה - מתווה ותכנים

אנו יוצאים-לדרך עם ביטאון שהנו של כולנו!! כולנו מכוונים ומקווים למעורבות כל יוצאי סיירת-חרוב, בכל התפקידים, בהפקת כתב העת. לוחמים, מפקדים, תומכי הלחימה ובתוך כך גם הבנות ששרתו עימנו. כולנו נקראים לבוא לידי ביטוי, לתרום ולהעשיר את הביטאון בו נביא לקורא כתבות מור"ק אודות פעילות הסיירת המיתולוגית ו"דור ההמשך" ביחידה הצעירה, עדכונים באשר לפעילות העמותה, תיאורים וסיפורים אישיים, פה-ושם כתבות במגוון נושאים כלליים שלהערכתנו עשויים לעניין ועוד. ברצונכם לשתף עמיתים לשירות בסיירת-חרוב באירוע, העבירו אלינו כתבה, צילום, או תיעוד אחר ועמכם יחד נפעל להבאת הדברים לביטאון.

פעילות העמותה

מזה מספר שנים עוסקת העמותה בשורת נושאים העולים בקנה אחד עם מטרותיה המוגדרות ואף מעבר לכך. בשנות פעילות

מורשת סיירת-חרוב

מפגשי מור"ק - מ פ ג ש י ם
 בהשתתפות יוצאי סיירת-חרוב עם הסיירת הצעירה, יחידות צה"ל שונות ופורומים אזרחיים מתקיימים דרך קבע ובמהלכם מרצים יוצאי הסיירת ומשוחחים עם המשתתפים אודות פעילויות הסיירת מאז הקמתה ועד פירוקה ב-1974. זוהי פעילות העמותה לשימור והנחלת מור"ק סיירת-חרוב. מפגש ייחודי התקיים באפריל 2019 סמוך למעבר אום-צוף שממזרח למחולה. עם אנשי מחולה, שהיו מארחינו בתקופת מלחמת ההתשה, בוצע שחזור בשטח של מארב יוצא דופן בפקודו של צבי שני (פטשניק)² ובהמשך התקיים מפגש לוחמי ומפקדי חרוב עם תושבי מחולה ויישובי הסביבה, בני נוער ופלוגה מסיירת-חרוב הצעירה. אירוע בעל אופי כזה יקשר את דורות ההמשך בבקעה למור"ק סיירת-חרוב ויתרום לשימור פעילותו שם בסוף שנות הששים ותחילת השבעים למאה הקודמת. היה זה אירוע שיכול להוות "אבטיפוס" לבאים אחריו במתכונת מפגש בישוב שבסמיכות לו פעלנו מבצעית בעת מלחמת ההתשה.

אתר העמותה ברשת

האתר הוא אמצעי תקשורת בין העמותה לחבריה וכלל יוצאי סיירת-חרוב ואוצר מידע עשיר אודות תולדות היחידה לדורותיה ושנות פעילותה במאה הקודמת ובזמן הווה, ומובא לידעת הציבור. מאגר המידע כולל העתקי תיעוד מארכיון צה"ל, כתבי עמיתינו לשירות בסיירת, סיפורת, קטעי שירה ותרבות אודות הסיירת ונושאי ארגון ומינהל המובאים ע"י הוועד לחברי העמותה. אנו קוראים לכל יוצאי סיירת-חרוב לתרום לקידום והרחבת אתר העמותה. אין מדובר בארכיון גרידא. זהו אמצעי להבאת פועלה של סיירת-חרוב לדורות עתיד, למשפחותינו, לחיילי הסיירת הצעירה ולמשפחות חברינו הנופלים שהנצחתם עלינו היא.

אנדרטת מחנה גדי

ב"גדי", שהיה ביתנו הקבוע בין השנים 1968 – 1974 יושבת כיום מכינת ליאל שהינה מסגרת שיקומית ייחודית לנוער במצבי סיכון. מטרת המכינה היא יצירת קרש קפיצה לנערים שגורלם לא שפר - לחזרה למסלול הנורמטיבי, גיוסם לצה"ל, הכנתם לחיים ובכך להפוך 'סיכון' לסיכוי. לפני מספר חודשים, כמה סימלי, התקבל לראשונה אחד מחניכי המכינה לסיירת-חרוב. ממחנה גדי – לסיירת-חרוב!!

בשלהי 2019 יזמנו הקמת סלע-הנצחה בלב המכינה הנושא את סיפורה של סיירת-חרוב.

לוחמי הסואץ ובני משפחותיהם שהוקדש לנטיעות ראשונות על הגבעה, היווה ציון דרך לתחילת פעילויות ומפגשי רעים באתר. כבר בשלהי 2019 המשך בשנת 2020 החלה פעילות העמותה להקמת **פארק סיירת-חרוב** על הגבעה כמיזם משותף לכולנו ונקווה כי יחד נזכה לראות את הנוי הירוק ופעילות מגוונת על גבעת הרעות. **לניהול המיזם מונה שלום קורן (02.70)**.

אדריכלית הנוף חדווה גורדון נענתה לפניית עמיתנו חבר וועד העמותה אהוד גבריאל, והחלה לפעול בהתנדבות לתכנון הפארק. סקיצה ראשונית היא הכינה כבר (ראו נא להלן). בליבת הפארק תוקמנה שתי שדרות סלעי-הנצחה. האחת היא שדרת "תולדות סיירת-חרוב" שיהא עלינו לממנה בכספי תרומות יוצאי הסיירת, ידידי העמותה ומקורות נוספים – והשנייה שדרת הפלוגות והנצחת הנופלים שתמונן ע"י הפלוגות/מחזורים. סלעי-הנצחה ראשונים ניצבים כבר בפארק ובעת כתיבת שורות אלה נמשכת פעילות להצבת נוספים ביזמת פלוגות/מחזורי הגיוס לסיירת-חרוב.

חוות עיינות קדם

יזמתנו על גבעת הרעות מתקבלת בברכת בעלי החווה שבצמוד לשטחיה ממוקמת הגבעה, עומר ונעמה עתידיה. קשרינו עימם טובים מאוד ואנו זוכים לשיתוף פעולה מצדם וסיוע בכל עשייתנו באתר. במשותף עם עומר ונעמה אנו מגבשים בימים אלה תוכנית פעילות להידוק הקשר עם חניכי החווה. הכוונה היא לקיים עם בני הנוער מפגשים עיתיים ולהקדיש זמן משותף לשיחות, לספורים והרצאות במגוון נושאים (בין היתר כאלה שיהוו עבורם משום "צידה לדרך" בהמשך דרכם בחיים.....) ולעבודה משותפת לתחזוקה, לפיתוח ושימור הפארק. עם גיבוש התוכנית ובסמוך לתחילת הפעילות ניפנה ליוצאי הסיירת בקריאה להתגייס למיזם זה שיהווה גם תרומת העמותה לקהילה.

כדרכנו וכחובה לנופלים ממשיכה העמותה בפעילות לצרף לְחֶבְרוֹת בעמותה את בני משפחות הנופלים. במהלך שנת 2020 הצטרף לוועד מנחם נפה (אחיו של יהודה ז"ל שנפל במלחמת יום-הכיפורים, אוקטובר 1973). מנחם מייצג את המשפחות וכחבר הוועד פועל ותורם רבות מעבר לכך.

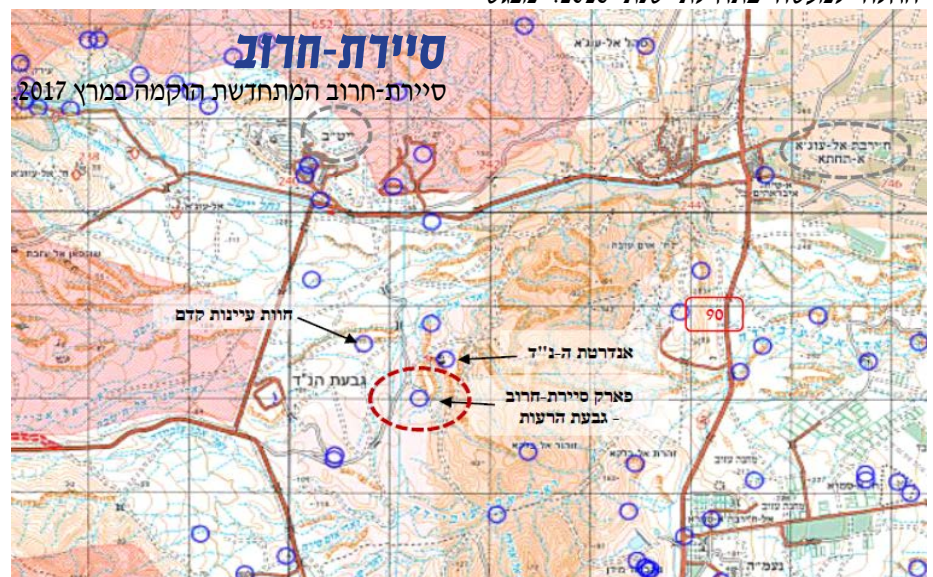
כחמישה עשורים בְּקֶרֶב חלפו מאז פורקה הסיירת הוותיקה. את אשר הותרנו "שם" חייבים לשמר ולהנחיל. העובדה כי אנו ניצבים כבר נוכח דורות שני ואף שלישי למשפחות נופלי סיירת-חרוב המיתולוגית, נותנת אותותיה ושומה עלינו להמשיך ולפעול "לגיוס" בני המשפחות לפעילות בעמותה.

לאחרונה הקמנו קשר עם סניף האגודה למען החייל בסביון. מזה שנים מצוי הסניף בקשר רציף עם משפחות חללי גדוד-חרוב. סיוע ותרומות הסניף לגדוד-חרוב בשעתו, נמשכות גם לסיירת-חרוב הצעירה ומי שזים את מפגש העמותה עם הנהלת הסניף הוא מפקד הסיירת, סא"ל גל ריץ. הנהלת סניף סביון ובראשה עו"ד עמנואל יוכלמן, גילתה ענין רב ורצון לשתף עימנו פעולה במגוון תחומים בהם העמותה מצויה כבר שנים. בתוך כך הנצחת החללים, הקשר עם משפחות הנופלים והפעילות עם הסיירת הצעירה. אנו מברכים על קשר זה.

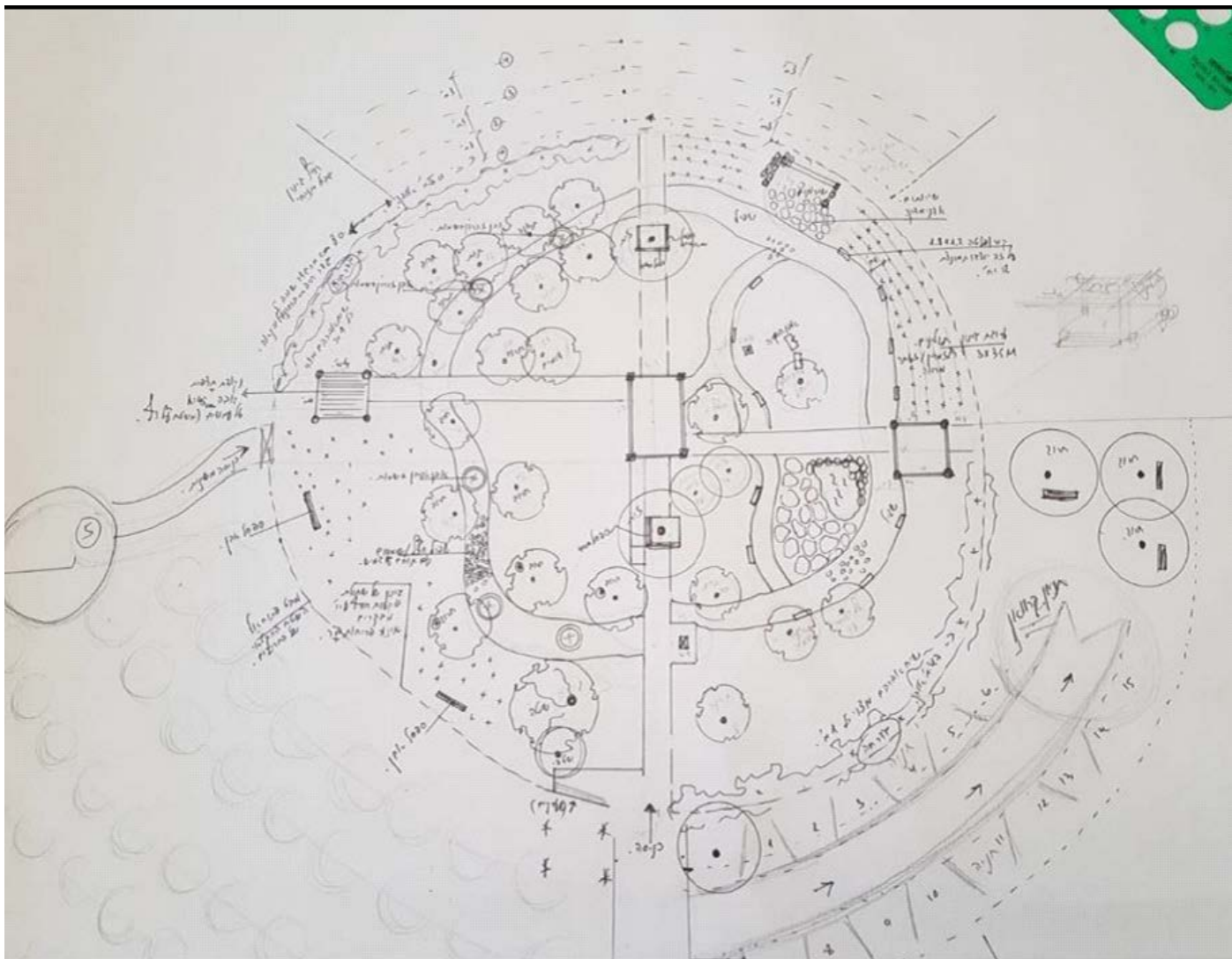
פארק סיירת-חרוב

גבעת הרעות

רבים מיוצאי סיירת-חרוב מודעים ומכירים כבר את הפארק ההולך ומוקם סמוך לאנדרטת ה-נ"ד בבקעה, שבשיאו גבעת הרעות. רבים ביקרו ושבים ומבקרים באתר שהפך גם למקום מפגש עיתי לפלוגות סיירת-חרוב. הנעת המיזם, פרי רעיונו של מיכה שלוי (יוצא הסיירת ומלוחמי קרב העיר סואץ), החלה למעשה בתחילת שנת 2018. מפגש

1 פארק סיירת-חרוב – גבעת הרעות

פארק סיירת-חרוב – גבעת הרעות, סקיצה ראשונה עוד על הפארק וייעודיו ראו נא בכתבתו של שלום קורן

איור: אדר. חדווה גורדון

נספים ותקציב

.....ובכל הקשור לכספי העמותה, המנטרה שבה וחזרת: קופתנו דלה ביותר!! כל בעלי התפקידים בעמותה (הוועד המנהל, רואה החשבון, וועדת הביקורת ויועמי"ש) פועלים בהתנדבות מלאה ללא שכר או החזר הוצאות. על פי אותו כלל נוהגים גם מנחם נפה, רמי דנוש, עמי מורן ואיציק טריווקס. הוצאות העמותה כגוף מנהלי זעומות. משאבינו הכספיים הדלים מופנים למטרות שלשמך הוקמה ופועלת העמותה (על תכנית העבודה השנתית ראו נא באתר העמותה)⁵. מקורות המימון הנם תרומות יוצאי הסיירת ולשם העצמת עשייתנו והפיכתה למשמעותית יותר (ראשית, בעינינו אנו יוצאי סיירת-חרוב לדורותיה.....ובעבורנו) עלינו לפעול להגדלת קופת העמותה. יוצאי סיירת-חרוב לדורותיהם!! לוחמים,

למסורת-קבועה. כך גם טקס הענקת סמל הסיירת (הכנפיים) במסדר הנערך בסמוך לאולם ההנחה של הסיירת המיתולוגית, במתחם המועצה האזורית בקעת-הירדן. בהליך מתמשך אנו פועלים לקירוב יוצאי הסיירת הצעירה במגמה לצרפם לחברות בעמותה. שהרי אלה הם "דור ההמשך". בהמלצת מפקד הסיירת אנו מצויים בקשר עם יוצא היחידה המהווה "איש-קשר" לייצוג דור-ההמשך בעמותה ובימים אלה מתגבשת תכנית לשיתוף פעולה שיוליך, כך אנו מקווים, להצטרפות משתחררי הסיירת הצעירה אלינו.

מלגות ולימודים

הענקת מלגות לחיילים מצטיינים בתום שירותם החלה עוד טרם שהוקמה הסיירת וכיום אנו מעניקים שלוש מלגות בשנה (בהתאם למחזורי השחרור) בסך ארבעת אלפים ₪ לכל מצטיין⁴. לאחרונה הסדרנו עבור יוצאי הסיירת הנחות משמעותיות בשכר הלימוד הקדם-אקדמי ב"רשת קידום".

בכך גם הוקם קשר בין העמותה להנהלת המכינה "המארחת" את האנדרטה ומגנה על האתר מפני כל פגיעה³.

גם כאן, במסגרת זו, נוכל לתרום במפגשי העשרה, הרצאות, הכוונה והדרכת נוער בסיכון להפוך ולהיות אזרחי מופת בחברה וההוויה הישראלית ועוד.....

הקשר בין העמותה וגדוד חרוב החל הרבה טרם הקמת הסיירת, ועם הסבת הגדוד ליחידת סיור הלך הקשר והתהדק. ההערכה בקרב לוחמי ומפקדי הסיירת ל"וותיקים" היא רבה. אנו חווים את רצון וצימאון חיילי הסיירת הצעירה להכיר מקרוב את מורשת סיירת-חרוב המיתולוגית ואת "האנשים שעשו את זה". במפגשים והרצאות מביאים נציגי העמותה אל חיילי סיירת-חרוב הצעירה את תולדות היחידה מאז הקמתה, פעילותה במלחמת ששת הימים, בתקופת מלחמת ההתשה ובמלחמת יום-הכיפורים. טיפוס לוחמי הסיירת לפסגת הסרטבה בסיום מסע תום מסלול ההכשרה, הפך

http://www.484.co.il/editor/assets/amuta/tekesMahaneGadi14_11_19.pdf 3

http://www.484.co.il/editor/assets/amuta/nohalMilga12_2_2020.pdf 4

המשך, נוער ולוחמים. מהם שהעמותה מצויה כבר בקשר עשייה עמם – ונוספים שעוד יבואו.....

לסיום - הביטאון הוא של כולנו. אנו קוראים לכל יוצאי הסיירת ומשפחות הנופלים להעלות הצעות לשיפור הביטאון, לתגובות באשר לכתבות והתיעוד המוצג, נכונות לשיתוף פעולה במפגשים עימנו לשם קיום ראיונות או העלאת/הצגת נושא, סיוע בכתובה, העברת תיעוד וצילומים להכללה בביטאון והצגת מכלול הדברים בפני עמיתינו לסיירת.

**בברכה והצלחה רבה לכולנו
ישראל שי – מנכ"ל העמותה**

המיתולוגיה (1966 – 1974) שרתו בה מאות אנשים מעולים!! העמותה היא גרעין אנושי איכותי בעל כישורים ויכולת לתת ולתרום, רבות!! מעבר לנעשה כיום. לאחר השירות הצבאי פנינו לאפיקים שונים ותחומי עשייה מגוונים וברבות השנים (להזכיר, רובנו כאן בשלהי העשור השביעי – תחילת עשור שמיני....) צברנו ניסיון חיים ועשייה שלא יסולאו בפז. לבאים אחרינו יועיל הידע שצברנו ובנתינת ההכוונה וההדרכה לקהילה על רבדיה וזרמיה השונים, נשפיע!! על כך תבאנה פניות וועד העמותה לקבוצות ויחידים מקרב יוצאי הסיירת בקריאה לשותפות בנתינה ועשייה.

לשם הרחבת הפעילות נדרשים לנו רוח ההתנדבות הפועמת בקרב רבים מאיתנו - יוצאי סיירת-חרוב (לכך חונכנו עוד בהיותנו בגילאי העשרה....), יוזמה, נכונות להקדשת זמן, הרצון להביא לידי ביטוי ולחלוק את ניסיון החיים והמקצוענות שצברנו (כל אחד בתחומו ועיסוקיו), להנחות ולהדריך דורות

מפקדים ותומכי לחימה!! העמותה פועלת, ראשית, לשימור המורשת שהותרנו והנחלתה לבאים אחרינו. העשייה המשותפת הייתה והינה ערך!! כך חונכנו ופעלנו. תרומות לעמותה מתקבלות בהערכה רבה ויטה כל אחד מאיתנו כתף, איש-ואישה כאשר ידבנו לבו. לפחות תשלום דמי-חבר בשיעור של מספר עשרות שקלים בכל חודש (הוראת קבע מומלצת). מחד, סביר כי לא רבים מאיתנו יחוו בחסרון כיס בגין כך – ומאידך יהא כל אחד מאיתנו שותף פעיל לעשיית העמותה שהקמנו.

את פרטי חשבון הבנק ניתן למצוא בקלות באתר העמותה (הקלידו בעברית שלוש מילים: סיירת-חרוב מורשת, והנה אתם מול פנים וכתובים מוכרים לכם....). העדר משאבים – יגרום לקיפאון בפעילות העמותה ודשדוש יוליך לאובדן.

אין ספק כי יש עוד רבות לעשות ולהשתפר ובעמותה כשלנו טמון פוטנציאל שעדיין רחוק מאוד ממיצוי. בשנות פעילות הסיירת

מחנה גדי

ע"ש סרן גדי מנלה ז"ל, קמבי"ץ חטיבת הבקעה אשר נפל במרדף האזור פצאל יחד עם מפקדו אל"מ אריק רגב ז"ל ביום 26 יולי 1968.

בין השנים 1968 – 1974 היה מחנה גדי בסיס האם של סיירת-חרוב.

כאן גובשה ופותחה תורת הלחימה בכל סוגי הפעילויות המבצעיות של הסיירת.

מכאן יצאו לוחמי סיירת-חרוב לסיורי בוקר וערב, מארבי "דגן", מרדפים אחר מחבלים, משימות מעבר לירדן, פשיטות ימיות ומוטסות במזרח ים המלח, פעילויות ביטחון שוטף באיו"ש, פיקוד צפון ופיקוד דרום, טיהור מוצבים והשתתפות בקרב החילוץ בעיר "סואץ" במלחמת יום הכיפורים 1973.

סיירת חרוב הייתה היחידה המובילה בחסימת בקעת הירדן (ארץ המרדפים) וים המלח בתקופת הלחימה במחבלים. סיירת חרוב פורקה בשנת 1974.

אוגוסט 2019 אב תשע"ט

עם חזי שלום - על הקמת סיירת-חרוב

ראיין וכתב עמי מורן (8.72)

"הוא גייס את חזי ועוד כמה, ביניהם צפיר, אח של רוחמה שהייתה המזכירה של רבין. הוא גייס בעצמו את האנשים והקמנו את 'החוליה', ממשיך עמירם, "היו אנשים בקמ"ניה שלא היו קשורים. 'החוליה' הייתה נפרדת מהקמ"ניה. הוא ייעד את החוליה להיות מטכ"ל מספר 2. זה גם היה סוג האימונים שעברנו – פריצת מנעולים, צילום, מעקבים, ניסיונות לחדור לנמל חיפה, לכלא רמלה. אני זוכר ש'גילחנו' את המשרד של עמוס ירקוני, מפקד סיירת שקד, וגנבתי לו את הטרגזיסטור. היו המון ניווטים. זו היתה יוזמה של יחיאל שקיבלה את ברכתו של רפול. הייתה פעם צניחה של 'החוליה' – שמונה איש באשדוד – וחדרנו לבסיס חצור. רפול השתתף איתנו. היה לו נר ואני צנחתי אחריו וצרחתי לו כמו מטורף 'פתח רזרבי, פתח רזרבי'. אם לא הייתי צורח, הוא לא היה פותח. אחרי שחדרנו לבסיס, רצנו על המסלולים ורפול העמיס אותי ועוד אחד על עגלה ודחף אותנו. רוב האנשים של 'החוליה' השתחררו לפני שחרוב קמה. בסוף נשארנו חזי ואני." וחזי מוסיף ואומר: "החלום של אמסאלם היה להקים בתוך החטיבה מחלקת מודיעין שתעסק בצילום ושתביא

חזי שלום

סיירת חרוב קמה על בסיס 'החוליה'. כדי לשחזר את צעדיה הראשונים של הסיירת, נעזר חזי במהלך הראיון בעמירם עמית, ששימש כרס"פ והיה שם בראשית הדרך. "אמסאלם רצה להקים בחטיבה 35 סיירת מטכ"ל משלו", מספר עמירם,

הגעתי לראיון עם חזי, בביתו בחיפה (ברחוב חרוב, אם תהיתם), כחצי שעה לפני הזמן. כשהודעתי לחזי שהגעתי, נעניתי באופן מלבב ומזמין לעלות לדירתו. חזי, לבוש בגדים נוחים, היה כבר אחרי ההליכה היומית שלו על חוף הים. הוא שלח אותי למרפסת דירתו כדי לצפות בנוף המרהיב הנשקף ממנה. כל הצפון פרוש על כף היד. מוטי ברגר, ממייסדי חרוב, אמר לי שהמרפסת שווה בעיניו יותר מהדירה ואני חשבתי שמי שמבלה מול נוף כזה, חזקה עליו שיהיה אדם נחמד ואכן, חזי התגלה ככזה במהלך הראיון. כשהתייעצנו, ישראל, רמי, מנחם ואני, לגבי תוכן הגיליון הראשון לביטאון העמותה שנפרסם, נראה לנו כבחירה הטבעית ביותר להיפגש עם חזי ולשמוע ממנו על עצמו ועל היחידה שהקים והיה מפקדה הראשון.

חזי הוא, מה שנקרא, מלח הארץ¹. נולד בחיפה, ב-1943, לזוג הורים שהגיעו ארצה מסוריה ב-1933 והכירו בארץ. "היינו בבית תשעה אחים", מספר חזי, "גדלנו בחיפה. הייתי בתנועת הנוער 'המחנות העולים'". חזי היה בגרעין שאמור היה להיות בקיבוץ מחניים וב-1961, בהיותו בהכשרה, הציעו לו להצטרף לסיירת מטכ"ל. "הגעתי לסיירת מטכ"ל", ממשיך חזי בסיפורו, "מפקד הצוות שלי היה אהוד ברק, ומפקד היחידה היה אברהם ארנן". אחרי כמעט שלוש שנים ביחידה יצא חזי לקורס קצינים, וכשסיים אותו ואת קורס הקמ"נים אליו נשלח בהמשך נהפך לע"קמ"ן בחטיבה 35, תחת פיקודו של יחיאל אמסאלם, יוצא סיירת מטכ"ל ובן דודו, שנהרג במלחמת ששת הימים בקרב עלי-מונטאר שברצועת עזה².

בסוף שנת 1965 הוחלט להקים בחטיבה 35 פלוגה חטיבתית שתמנע חדירות מהגבול הירדני, ואמסאלם הציע לחזי להיות מפקד הפלוגה. "כתב המינוי שלי", מספר חזי ומראה את צילום כתב המינוי במחשבו, "הוא מה-3 באפריל 66. להערכתי, כבר בסוף 65 היתה התנעה ראשונה להקמת היחידה ואמסאלם הציע לי להיות המפקד שלה..."

שמור

צבא הגנה לישראל

מפקד פק' 50 (2) מרכז 305 חשכ"ו 66 י"ב אב 29 יולי

כתב מנוי

471407 / P	סגן	שלום	יחזקאל	חמ"נ
מס' אישי	דרגה	שם משפחה	שם פרטי	חיל

1. הנך מתמנה לתפקיד מפקד "חרוב" ביחידה חטיבה 35 דרגה אצ"בתקן 220

2. המנוי נכנס לתוקפו ביום 3 אפר' 66

3. בטל בזה מנויך לתפקיד קמנ עוזר ביחידה חטיבה 35 בתוקף מיון 3 אפר' 66

שאו"ל אפק שם דרגה סא"ל קצין שות פקודי תפקיד

טופס 618/1 (1/80) 7/63

כתב המינוי למקים והמפקד הראשון של סיירת-חרוב (מסמך מקור: ארכיון צה"ל)

1 מקור הביטוי "מלח הארץ" בברית החדשה והוא נאמר על ידי ישו ב"דרשת ההר".
 2 עלי-מונטאר היא גבעה המתנשאת לגובה של כ-90 מ', מזרחית לעיר עזה. הגבעה ידעה קרבות קשים כבר במהלך מלחמת העולם הראשונה, כשהבריטים ניסו לכבוש את העיר עזה מידי הצבא העות'מאני.

משה שדה (שטיינפלד) ז"ל
צילום: אילן פרידברג

(נעזר בזיכרוננו של עמירם עמית - עמו). הוא התחיל לצייר כל דבר בנפרד – כנפיים, גיפ, אריות וחבצלת¹² (סמל המודיעין - עמו). משה שדה (שטיינפלד) ז"ל, שהיה צייר ולוחם ביחידה, חיבר הכול ונהיה לנו סמל. יעקב רוזן לקח את הסקיצה, הלך לאבא שלו שהיה צורך והוא עשה את התבליט ויצק את הסמלים. כדי לשלם

מיקמו לאורך הגבול. בין האמצעים שחזי מזכיר בריאיון מופיעים ה"זמזם"⁵, ה"אביאל"⁶, שפותח בחיל הקשר, התעשייה האווירית פיתחה "חרציות"⁷, "ממטרות"⁸, וגולת הכותרת של התעשייה האווירית הייתה פיתוח ה"דגנים"⁹, שלדברי חזי היו "שיגעון" של איש אחד, פיני דגן¹⁰, אך מטבע הדברים היו לו שותפים רבים לפיתוח, כולל לוחמים מסיירת חרוב.

"כולם עשו טירונות בגדודים ואז עברו אלינו ולמדו על האמצעים שלנו", נזכר חזי, "החיילים הרבו, כבר מתחילת הדרך, באימונים שכללו ניווט, מסעות, ובעיקר הכרת האמצעים המיוחדים שפותחו עבור היחידה והגיעו מהר מאוד לפעילות מבצעית".

הימים הראשונים היו קשים והיחידה הייתה חסרה את הציוד הבסיסי. כך, למשל, חזי מצא את עצמו בחורף 66, שהיה קר במיוחד, מבקש ומקבל עבור חייליו השוכבים במארבים בקבוקי קוניאק כדי

סמל היחידה (סקיצה ראשונית) כפי שצויר בידי משה שדה (שטיינפלד)
צילום: י. שי (שיבק)

מודיעין בזמן אמת לחטיבה. זה היה צורך שהיה חסר מאוד. התעסקנו בצילום, למדנו פענוח תצ"א בשט"ל³ ומידי פעם הצטרפנו למבצעים של החטיבה בתור צלמים או בתור אנשי מודיעין, בעיקר בגבול לבנון וירדן".

רפול הסתייג מהרעיון להקים את חרוב כי הוא פחד שהיחידה תתחרה בסיירת צנחנים אבל, הרעיון התחיל לתפוס תאוצה ובסופו של דבר היחידה הוקמה במסגרת חטיבה 35 והתמקמה בתל נוף.

מלכתחילה הייתה תחושה שהיחידה היא "בת חורגת" בחטיבה אבל, כיוון שהוקמה, היא קיבלה גיפים וקומנדקרים. הייתה בעיה עם תלושי דלק אולם זו נפתרה בעזרת אחיו של חזי, שהיה בשריון ודאג להעביר לחזי תלושים כל אימת שהיה צריך, וכך יכלה חרוב לתפקד.

בתחילת הדרך הלוחמים הגיעו לחרוב מהגדודים. היו ביניהם בוגרי מסלול מהפלוגות הלוחמות שביקשו להצטרף לחרוב, ואליהם צורפו אחרים שפחות נדרשו בגדודים ותרומתם המבצעית ליחידה המתגבשת הייתה משמעותית. בנוסף קלטה היחידה גם תומכי לחימה. במקביל, סמוך להקמת היחידה, החלו לגייס ישירות בבקו"מ. חזי מספר כי "כבר בתקופה שלי התחלנו לגייס באורח עצמאי. אני גייסתי את ישראל שי (שיבק) ובקלט גויסו ליחידה מתי פז, יהודה זהבי ונוספים. הם באו אלינו, הלכו לטירונות ואז חזרו אלינו והתחברו פיזית".

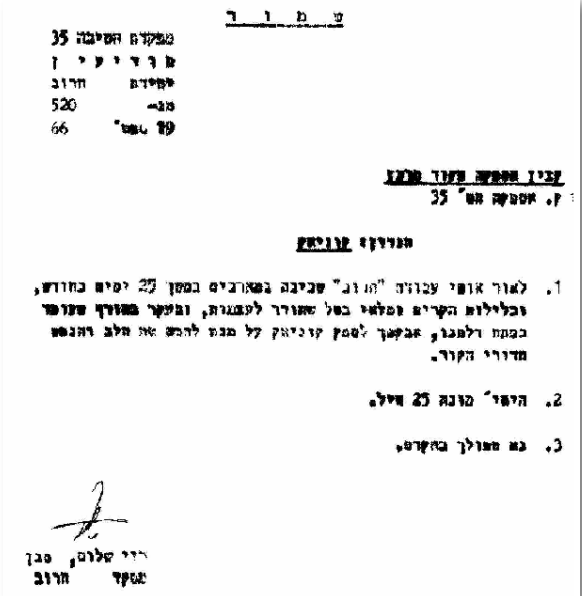
בצעדיה הראשונים הייתה חרוב יחידה קטנה, כשלושים לוחמים וכמה תומכי לחימה, אך הייתה אחראית על קטע גבול ארוך, מרוגלית⁴ בדרום ועד אזור הקיבוצים ברקאי ומגל בצפון. כדי למלא את המשימה שהוטלה עליה, פוזרו חיילי היחידה בנקודות שונות. בכל נקודה היו קצין, כמה לוחמים ומספר תומכי לחימה אשר היו למעשה כוח עצמאי. חזי עצמו נהג "לדלג" בין חייליו ולוודא שהכול תקין אצלם והם מבצעים את משימותיהם כראוי.

"הקצינים הראשונים ביחידה" נזכר חזי, "היו נדב בר אמוץ מקיבוץ חצור, ישראל ברקאי מאשדות-יעקב, אלי גץ מרשפון ואלכס שמגר מאלוני-אבא שהגיע מאוחר יותר ושימש כסגן".

כדי לממש את משימותיהם, פנה חזי לתעשיות הביטחוניות במטרה לקבל או לפתח כלים מיוחדים עבור היחידה, שיעקר פעילותה היו מארבים אותם

שיוכלו להתחמם¹¹. אנקדוטה בה נזכר חזי היא סיפור יצירת סמל היחידה (כנפי הסיירת). "היה לנו במודיעין שרטט", מספר חזי, "עזי שפירא שמו, מאפיקים

הנדון: קוניאק לאור אופי עבודת "חרוב" שכיבה במארבים במשך 23 ימים בחודש, ובלילות הקרים המלאים בטל שחודר לעצמות, ובעיקר בחורף שעומד בפתח דלתנו, אבקשך לספק קוניאק על מנת לחמם את הלב והנפש חדורי הקור. (מסמך מקור: ארכיון צה"ל)

(מסמך מקור: ארכיון צה"ל)

3 "שירות טכנולוגי למודיעין" – יחידה בחיל האוויר המתמחה בפענוח תצלומי אוויר.
 4 היום נווה מיכאל שבעמק האלה.
 5 ה"זמזם" התריע אם מיישה התקרר למקום המארב.
 6 מערכת התרעה מבוססת על מגפונים שנתנה אינדיקציה בצפצוף כשמישהו התקרר למקום המארב.
 7 משקפות א-א שנשענו על אלומת האור של זרקורי א-א. למעשה, מערכת ה"חרצית", שכללה את הזרקור והמשקפת, היוותה בהמשך בסיס ליצירת ה"דגנים".
 8 מערכת ירי ממולכדת.
 9 מערכת ירי המשלבת מא"ג עם זרקור א-א אשר הותקנה בתחילה על גבי גיפים וקומנדקרים ובהמשך על גבי ב-ט-ר.
 10 ביום העצמאות 1967, קיבל פיני דגן את פרס ביטחון ישראל על פיתוח מערכת הירי המשולבת הנקראת "דגן".
 11 עם כל הכבוד לקוריוו הקוניאק, חרוב הייתה הראשונה בצבא שצוידה בדובוני פוך, שהפכו לשקי שינה. בנוסף, קיבלה היחידה סרבלי הגנה לצורך נסיעה על גיפים. הכול הגיע במשורה בכמות קטנה ממספר הלוחמים, אך הציוד היה איכותי.
 12 ישראל שי מוסיף כי גם עמירם עמית היה שותף לחשיבה באשר לרכיבים שיופיעו בסמל היחידה. עמירם, ברוב צניעותו, לא הזכיר זאת בשיחה עמו.

21

ש מ ר

א ג " מ / ת ו א " ר
 2439 סל'
 טבה חשכ"ז
 דצמ" 66

21

תפוצה ה 21 (2)
 תפוצה ו 2,1
 תפוצה ט 2 (11)
 תפוצה ד 8
 תפוצה י 11,1
 תפוצה יא 11,8,6 (2)
 תפוצה טו
 אמ"נ/ע" ב"ש (9)
 של"ר/מכ"אות 16,14,7,4,1

בתחילת 67 הרמטכ"ל הגיע לבקר ביחידה, בתל נוף. בסיום הביקור הודיע הרמטכ"ל: חרוב תהפוך מפלוגה בחטי' 35 לסיירת פיקודית ברמת גוד, ת"פ אלון פיקוד מרכז.

פקודת ארגון ליחידה 484
 028/2010/66

ייעוד

1. להוות כוח מיוחד למשימות בסהון שוטף ולמבצעים מיוחדים.

מבנה

2. ראה נספח א'.

ארגון

3. מועד ההקמה - 1 ינו' 67.

4. סוג השירות - סדיר.

5. כפיפות פיקודית - לאלוף פ' מרכז (0200).

6. השתייכות חילית - חי"ר

7. שם מקוצר - יח" 484.

8. מספר זיהוי - 4218.

9. סיווג בטחוני -

10. מקום היחידה -

מס' סד'	תאור היחידה/יח' משנה/מחסן חירום	סימול ה-יח'	טס המקום	מס' מחנה/מתקן
	א	ב	ג	ד

11. מעמד אכ"אי - יח"ר.

12. מעמד לצרכי שלומים - יחח"ש.

13. מעמד אג"אי - יח"ח סוג צ'.

14. תקן כ"א - נספח ב'

מס' סד'	שם התקן	מס' התקן	סוג התקן	כמות התקנים	הערות
	א	ב	ג	ד	ה
1	יחידה 484	028/2011/66	רגיל	1	

15. תקן צל"מ - יפורסם בנפרד.

16. שלט מבצעי - אין.

נפתלי בהיז'י, סא"ל
 ראש תוא"ר/2
 בשם ראש המחלקה

ש מ ר

שני (ניהול מצבי חירום באוני חיפה) ועסק בתפקידים שונים ומגוונים כשתפקידו האחרון, אותו מילא במשך כחמש-עשרה שנה (עד פרישתו לגמלאות), היה מנהל אגף הביטחון ושירותי חירום בעיריית חיפה.

לחזי, הנהנה כיום מחייו כגמלאי, יש שלוש בנות ותשעה נכדים, שלושה מהם אחרי צבא ושלושה בצבא. היתר קטנים יותר. "הדור של היום טוב יותר מאיתנו", מסכם חזי, "אבל המפקדים פחות טובים ולכן הצבא פחות טוב מכפי שהיה בזמננו".

בעבור שמונה שנים מיום הקמתה, ואחרי שלוש מלחמות (מלחמת ששת הימים, מלחמת ההתשה, מלחמת יום הכיפורים) בהן נטלה חלק, הוחלט בצה"ל לפרק את סיירת חרוב. במהלך שנות קיומה עמדו בראשה אחד-עשר מפקדים, חלקם לפרקי זמן קצרים, חלקם לקדנציות שלמות ואחד שנהרג כחודשיים אחרי מינויו (צביקה עופר ז"ל שנהרג במרדף בוואדי קלט) ואולם, האיש שהקים את היחידה, שהתגבר על קשיי הימים הראשונים, שיצק את הבסיס המבצעי וקבע את רוח היחידה שהפכה בהמשך לסיירת מובחרת, היה חזי שלום, איש צנוע וכן להורים שהגיעו לארץ מסוריה ובנו כאן את ביתם. זכות הראשונים תעמוד לו עד עולם.

כוחות שריון, חטיבה 35 בפיקודו של רפול, סיירת מטכ"ל ומטוסים של חיל האוויר. מסיירת חרוב רק חזי שלום השתתף במבצע. "בסמוע חטפתי כדור בקסדה", מספר חזי ומוסיף, "היא במחסן, זרוקה באיזה מקום. יש לי נכד בצנחנים והבטחתי לו שיום אחד אראה לו את הקסדה".

"בכל התקופה הזו, נתקלתם פעם?" אני שואל וחזי משיב: "לא. לשמחתנו לא. למזלנו לא. אני גם לא יכול להגיד לך אם עברו אותנו. אבל לא היו לנו היתקלויות".

חזי המשיך את שירותו בצה"ל עד 87. תפקידו האחרון היה מפקד הגנה קרקעית בחיל האוויר והוא סיים את שירותו כאל"מ ("מושיה וחצי העניק לי את הדרגה", מציין חזי בגאווה בלתי מוסתרת).

אחרי שהשתחרר למד לתואר ראשון (לימודי א"י באוני בר-אילן) ובהמשך סיים גם תואר

לאבא של רוזן עבדנו בחצור במסיק זיתים, ביוזמתו של נדב בר אמוץ".

בהעדר מסורת מובנית, רוב חיילי חרוב לא נשלחו באותם ימים לקורסי פיקוד. הראשונים שנשלחו לקורס מ"כים היו מוטי ברגר ובצלאל יעיר, שסמוך לתום מלחמת ששת הימים נהרג בתאונת דרכים סמוך לעיירה סלפית במהלך פעילות מבצעית. חזי רואה בו עד היום כחלל שלו ונוהג, עם חיילים נוספים מאותה תקופה, לבקר את חנה, אמו המבוגרת של בצלאל (בת מאה בערך – תבדלי"א) מידי חנוכה ולהדליק עמה נר.

בתחילת 67 הרמטכ"ל, רב-אלוף יצחק רבין ז"ל, הגיע לבקר ביחידה, בתל נוף. בסיום הביקור נערך מסדר ובו הוצגו בפניו חיילי היחידה והאמצעים המיוחדים בהם השתמשו ואז, כשנשא דברים, הכריז שחרוב תהפוך מפלוגה בחטי 35 לסיירת פיקודית ברמת גדוד, ת"פ אלוף פיקוד מרכז.

לאחר ביקורו של רבין מכתב תודה ל"מפקד חרוב ולפיקודיו" וממילותיו החמות ניכר כי אהב את מה שראה.

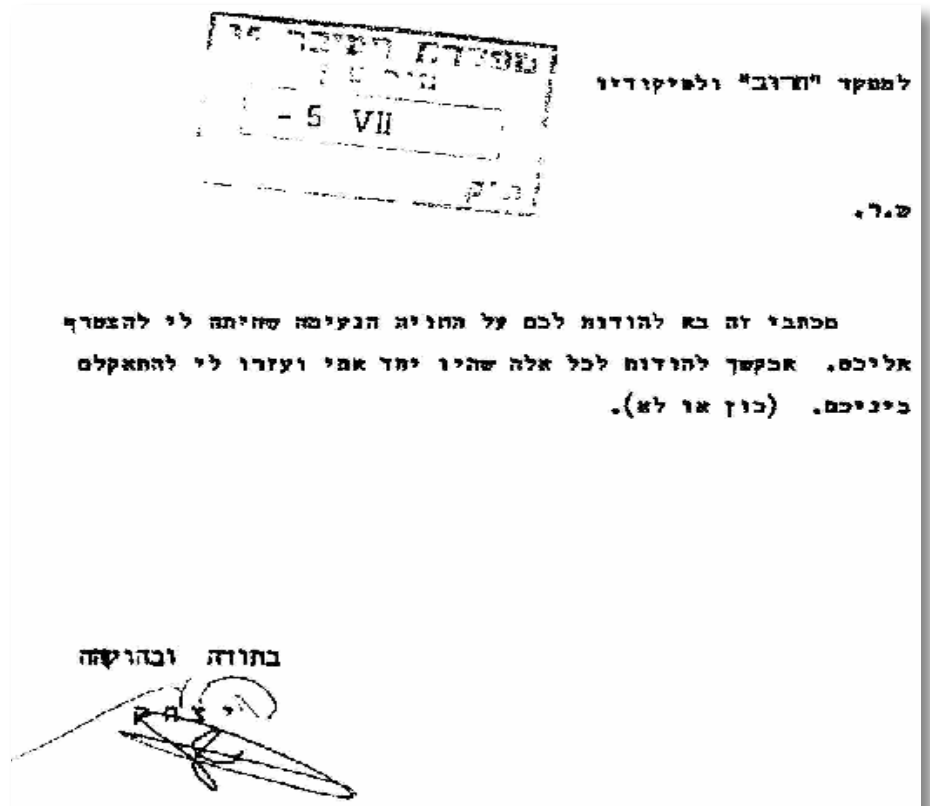
"המשכנו להתנהל", מוסיף חזי, "עברנו לפיקוד מרכז, ת"פ ק' אג"מ פיקודי (אריק רגב). בהתחלה הגיע ציובו¹³, אחר כך צימל, ואז עזבתי את חרוב"¹⁴. ככל יחידה צעירה שזה עתה נוסדה, גם מעמדה של סיירת חרוב בראשית דרכה היה בעייתי. תעיד על כך העובדה שהיא לא שולבה בפעולת סמוע שהייתה ב-13 בנובמבר 66 ונטלו בה חלק

רב אלוף משה לוי מעניק דרגה לחזי שלום

1966 – מפקדה הראשון של סיירת-חרוב מוביל מסע/סיור גבול באזור בית שמש (צילום: אילן פרידברג)

(מסמך מקור: ארכיון צה"ל)

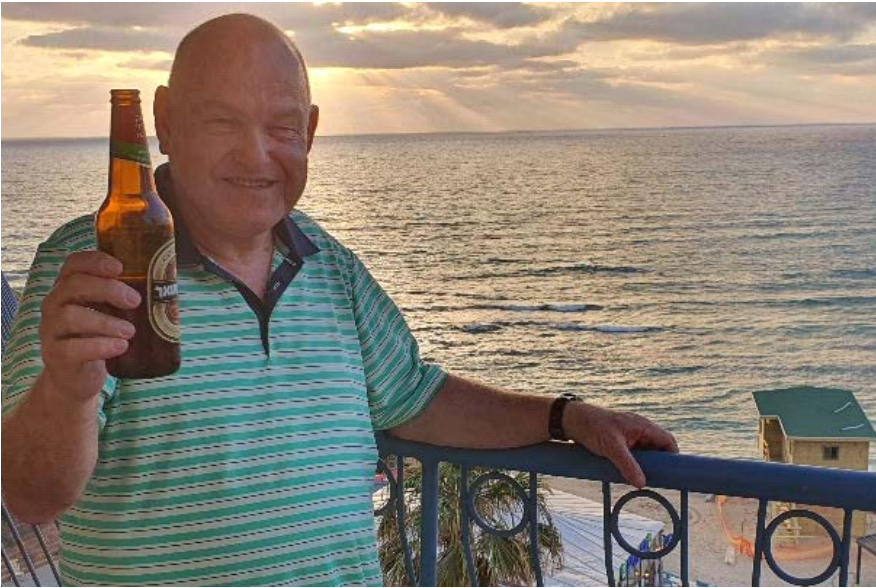
13 למעשה ציובו (אל"מ בדימוס דן שגיא) הגיע לחרוב כדי לשמש כסגנו של צימל (תא"ל בדימוס אריה צידון)

14 ישראל שי (שיבק) העמיד דברים על דיוקם וסיפר כי את חזי החליף צימל וסגנו היה ציובו. כחודשיים-שלושה אחרי המלחמה צימל יצא לפריימ וציובו פיקד על היחידה עד הגעתו של סא"ל (בדימוס) עמוס נאמן, שמונה להיות מפקד הסיירת. ציובו שב לכהן כסגן מפקד סיירת חרוב.

דיאיון עם ד"ר מוטי ליבוביץ

ראיין וכתב רמי דנוש (מחזור 8.72)

מוטי ליבוביץ כיום בנופש

את ד"ר מוטי ליבוביץ ("מוטיקו" בפי חבריו לעבודה ו"ליבו" בפי אלה מהצבא) אני מכיר כבר כמה עשרות שנים, אם כי לא מהשירות בסיירת חרוב. נפגשנו לראשונה אי-שם באמצע שנות השמונים, ביחידת המילואים בה שירת מוטי כמ"פ ובהמשך כמג"ד.

נהר מאוד חיבבתי את המפקד, שהצליח

במנהיגות שקטה ונחושה להניע את אנשיו גם בפעילויות שדרשו מאמצים ולקחת סיכונים שהיום "לא היו עוברים". בהמשך הצטלבו דרכינו בעבודה באותה חטיבה ברפאל ובאירועים חברתיים שמחים וגם עצובים.

גילוי נאות, אני מאוד מעריך ומוקיר את מוטי האדם ופועלו. לכן אם תזהו בכתוב סטייה מ"אובייקטיביות עיתונאית", התחושה שלכם נכונה...

רמי: היכן גדלת?

מוטי: נולדתי וגדלתי בשכונת "גן ברכה" הגובלת בשיכון סלע בנתניה. בן להורים ניצולי שואה עם כל המורכבות הכרוכה בכך, אח תאום, דני, ואחות גדולה יותר, לאה ז"ל. אבי היה אזרח עובד צה"ל בחיל החימוש בסדנה בגיפטליק ואמי עבדה כ"שפ" במסעדות (אז קראו לזה "טבחית").

ביסודי למדתי באוסישקין ב"שכונה". זה היה מה שהיום מכנים "אינטגרציה", כולנו היינו שווים. חברי שהוריו עלו מעיראק, גדל בבית עני עם ששת אחיו, סיים את הלימודים וברבות הימים מונה לשופט בבית המשפט המחוזי.

הזמרת מרגול סלסלה כבר אז בשיריה בשכנות אלינו.

כשעברתי את הסקר (בהצלחה!) והלכתי להירשם לתיכון שהיה במרכז נתניה, מנהל בית ספר טשרניחובסקי לא רצה לקבל אותי כי הגעתי מבית ספר ברמה נמוכה. באותן שנים הייתי כבר חניך בצופים וכל "החבריה" הלכו לאותו תיכון, וגם אני רציתי – ומי שמכיר אותי יודע

רחוקה, כי אין "ים" בים המלח. החברים למחלקה נפגשים עד עצם היום הזה ונמצאים בקשר – הכול תודות לרשתות החברתיות.

רמי: מה היה המשך השירות הצבאי?

אחרי קורס מ"כים יצאתי לקורס קצינים. לקראת מלחמת יום הכיפורים כבר הייתי קצין צעיר, שירתתי בבי"ס לחי"ר (יחד עם אמנון טגיר) במקצועות המסייעת (תול"רים, מרגמות, TOW). את מלחמת יום הכיפורים עשיתי במרכז רמת הגולן עם גדוד חי"ר מילואים, ובתום המלחמה שובצתי במסייעת של גדוד 13 בגולני (גם יוסי לוי מהמחזור שלי, שירת באותו גדוד). במלחמת לבנון הראשונה שירתתי תקופה ארוכה כמ"פ בחטיבת חי"ר במילואים (המח"ט היה גבי אשכנזי).

הבנתי אז שאני כבר במקום אחר. אני כבר לא מורעל על הצבא ואני ביקורתי. הגיע הזמן לדברים אחרים.

רמי: ידוע לי שעסקת באבטחה אחרי השחרור. היכן? מדוע הפסקת?

מוטי: עם שחרורי מהצבא ב-1975, עדיין היתה נורמה (שהחלה ב-1968) שיוצאי יחידות קרביות הולכים להיות מאבטחים. פעילויות הטרור היו בעיצומן והמדינה היתה צריכה להגן על מתקניה ומטוסיה. היתה לי הזכות לשרת כמאבטח מטוסים באל-על ונהניתי ל"עשות טיולים בעולם". ביקרתי בהרבה מאוד מדינות ויבשות. זכור לי שאהבתי מאוד להגיע לבית מלון

שאני עקשן. את כיתה ט' סיימתי עם שני שלילים בגלל הפער, אבל עם המון חברים ועם פעילות בצופים. החבורה הנפלאה מהתיכון ומהצופים, שנקרא אז גדוד "שלהבת", נפגשת לעתים תכופות עד עצם היום הזה – תחושה נפלאה של שותפות וחברות אמיתית.

רמי: למה רצית להגיע לסיירת חרוב?

מוטי: כשהגיע הזמן להתגייס, כמובן שרציתי להיות "קרבי" ולזכות בהילה של שירות בסיירת. זה היה החינוך בבית. זו היתה הציונות והערכים דאז. באוגוסט 1971, התנדבתי לסיירת יחד עם חבר קרוב, צירנה (אריק טשרניחובסקי), איתו למדתי בתיכון. הטירונות היתה בסנור כשגבי פוליצר היה המ"מ ואהוד יתום היה המ"פ.

רמי: איזה זיכרונות יש לך מהטירונות ומהשירות בסיירת חרוב?

מוטי: הזיכרונות מהטרטורים למיניהם – הכול מותר בשם החיילות: לקחת את המיטות על הגב ולעלות על הגיבל ולרדת בחמאם אל-מליח. למה? מי זוכר? מעירים אותנו באמצע הלילה לרוץ למגדל המים עם כל הפק"ל והמיטות עליך. למה? מי זוכר? אני זוכר את גבי זריהן שמייהר לקפוץ לפני הנורה הירוקה מהנורד, וצנח על שיח באגם החמצון... פעילויות מיוחדות שזכורות לי הן למשל בדיקת מעברים בירדן, חציית ים המלח בסירות גומי לאיתור פח"ע ותשאול שטינקרים. היום זו נראית חוויה

חמישי עם הכביסה המלוכלכת לחמשוש. נמצא על הכבישים בנסיעות של כ-7,000 ק"מ בחודש. זוהי דילמה קלסית בין עניין ותרומה לבין נוחות אישית. אני בחרתי במקום שיכולתי ליהנות ולתרום. ניצלתי את ההזדמנות כדי להקים תוכנית חינוכית מדעית לדרום. אספתי כל שנה כ-25 צעירות וצעירים בני 15-17 מצטיינים בתחום המדעים בבית ספרם. הם הגיעו מכל אזורי הפריפריה הדרומית (שדרות, דימונה ירוחם וכו'). חיברנו אותם למרכז העשייה והציונות והעברתי להם, יחד עם מהנדסים צעירים מקמ"ג, תוכנית של "קץ מדעי גרעיני". שילבנו בתוכנית גם נוער עם צרכים מיוחדים (עיוורים), שיתוק מוחין, אוטיסטים על הספקטרום הגבוה ועוד) וגם נוער מהפזורה הבדואית, והכול באינטגרציה עם ילדים "רגילים". זיכרון הילדות שלי מבית הספר היסודי והאמונה ביכולת האישית, היא זו שדחפה אותי לפעילות. לאפשר לכל מי שרוצה להצליח את היכולת, הכלים הטובים ואת ההזדמנות. חלק מהנערים והנערות התגייסו לתוכנית "תלפיות" של צה"ל. בסיום אחת התוכניות, נערה עיוורת סיפרה לכולנו שהיא לא ידעה שאפשר ומותר גם לה לחלום. המשפחה אמרה לי שרק בשביל זה מגיע לצוות בקמ"ג פרס ביטחון ישראל – אבל על נתינה מהלב הפרס שמקבלים הוא סיפוק עצום.

רמי: מה מעשיך כיום לאחר הפרישה לגמלאות?

מוטי: פרשתי לפני כשנה, אבל לשבת בשקט ללא עשייה אי-אפשר. יזמתי תוכנית ל"הנדסת מערכות" לתואר שני באוניברסיטת בן גוריון. אני משמש כראש התוכנית וחבר סגל בפקולטה למדעי ההנדסה. קיים צורך חזק שעלה מהתעשיות בדרום (אלת"א, קמ"ג וכדומה) וצרכים במעבר של היחידות הטכנולוגיות בצה"ל דרומה. תחושתי שאני מגשים חלום אקדמי, שבו אוכל לתרום לשגשוגם של הטכנולוגיה וההנדסה עבור התעשייה וחברות ההזנק.

רמי: איך תסכם את הריאיון?

מוטי: המכנה המשותף לכל העשייה שלי לאורך השנים הנו החיבור לאנשים, החברות, והיכולת שלי לתרום – כי כך חונכתי. אבל מה שבאמת מאפשר לי את העשייה זו המשפחה הגרעינית שלי – האישה שאיתי, הבנות והנכדים. אני יכול לעשות את כל זה כי אני זוכה לתמיכה ולאהבה שלהם.

מוטי: בתום לימודי נכנסתי לעבוד ברפאל בחטיבת מערכות חימוש (חמ"ח). הייתי מה שכינו בזמנו "פקיד נדרש" או יותר נכון "מהנדס נדרש". הסברתי אז למשפחה, שברפאל מתכננים מכונות תפירה שתופרות כל מיני דברים ממתכת שחלקם מתעופפים וחלקם מתפוצצים.

המשפחה לא הבינה, אבל הניחה לי. עבדתי ברפאל כשלושים שנה. במסגרת העבודה השלמתי תואר שני בהנדסת מכונות בטכניון, ויצאתי ללימודי דוקטורט מטעם רפאל בארצות הברית. עבדתי במגוון תפקידים, החל ממהנדס פיתוח דרך ראש פרויקט וראש מנהלת פרויקטים עתירי טכנולוגיה. סיימתי כסגן ראש חטיבה שהוביל נושאי "מעבדה לאומית". במסגרת תפקידי הייתי שותף לשני פרסי ביטחון ישראל על פרויקטים שתרמו לביטחון כולנו.

באחד מדיוני ההנהלה פגשתי את שלום קורן, שהשתחרר מהצבא ונקלט אצלנו כראש מנהלת מיגון ושרידות ברפאל. אנחנו היינו היחידים בחדר המהי"ר. החלפנו זיכרונות שאחרים לא הבינו. מאוד התרגשתי בשבילו ובשבילנו. את שלום פגשתי שנים לפני כן בזמן הלימודים

מימין מוטי ליבוביץ ומשמאל יצחק (גיקי) דדון ניצב בדימוס בזמן שירותם בסיירת

בטכניון בהנדסת מכונות. **רמי:** ומה אחרי רפאל?

מוטי: ב-2011 פנה אלי אלוף (במיל') אודי אדם, בהצעה לשמש כמשנה שלו וכסמנכ"ל בכיר בקריה למחקר גרעיני בנגב (הקמ"ג). זו היתה ההזדמנות שלי לעשות שינוי משמעותי, להכיר ולהיות מעורב בנעשה בדרום הארץ ובקמ"ג, ולהביא מניסיוני ומהכשרתי מן העבר. בקמ"ג "פיצחתי גרעינים" ורונית אומרת שהיא לא יודעת אם אני אוהב שחורים או לבנים. עבדתי בקמ"ג כעשור, אך מסיבות מובנות לא אוכל להרחיב על עבודתי שם. רונית אמרה לי שכאילו חזרתי לשירות סדיר – מגיע בשלישי לאפטר וביום

כמו לקסינטון בניו יורק, ולהשוות את התנאים לאלו שבצבא. כמובן שאסור לשכוח שהגעתי מ"השכונה". התענגתי מכל רגע ורציתי להמשיך ולהמשיך – הרי העיסוק בביטחון ובטיחות זו חוויה עם המון אדרנלין שנותן טעם ומרץ לחיים, וגם המשכורת היתה טובה.

אבל אז התערב "כוח עליון". רונית חברתי דאז (והיום אשתי), אמרה שאמנם נחמד מאוד לקבל פינוקים ומתנות מחו"ל, אבל עדיף שאלך ללמוד. שמעתי בקולה, נרשמתי לטכניון, וסיימתי ב-1980 את הלימודים בהנדסת מכונות עם תעודה, רעיה ושלוש בנות.

רמי: ספר קצת על חיי המשפחה.

מוטי: התחתנתי באוקטובר 1977 עם רונית לבית לרמן מחזרה, ויחד בנינו משפחה לתפארת. מחיפה, שם התגוררנו לאחר תום הלימודים בטכניון, עברנו

ליישוב יובלים במועצה האזורית משגב (ערי המחוז הן סכנין וכרמיאל), שם אני גר עד עצם היום הזה. יש לנו שלוש בנות ושמונה נכדים ונכדות. בתי האמצעית, רותם, התחתנה עם גיא חפץ מחרשים. המחותן שלי הוא עמית לשירות בסיירת חרוב, מאיר חפץ ממחזור פברואר 1972. מי שבירך את הזוג הצעיר, הוא חברנו הטוב והמ"מ גבי פוליצר, גם הוא תושב חרשים. רותם וגיא היו בני בית אצל גבי, ובעיקר קברו לבנו של גבי בעל הצרכים המיוחדים. גבי לא שמר סוד וגילה למשפחה הצעירה את כל הסודות מימי הסיירת.

רמי: ספר על העבודה ברפאל.

אבנר טלמון ועדן הוסמן - על סיירת חרוז במלחמת יום-כיפור

מאת רמי דנוש (8.72)

העקרונות של עבודת צוות, היכולות המקצועיות, וכמובן החברות גרמו לכך שיכולנו לאסוף עצמנו אחרי האירוע הקשה בפאתי סואץ, ומיד אחר כך להמשיך וללחום יחד עם שאר היחידה בתוך העיר עצמה.

אבנר:

מי היו החברה האלה של פלוגת קורן? את חלקם פגשתי במחנה גדי³ לפני המלחמה, ועם חלקם ממש התיידדתי. פגשתי את משה בן דור ז"ל כשאני כבר חייל ותיק והוא צעיר בעיצומו של מסלול; נהיינו חברים תוך שנייה, והיה ברור לי שאני מדבר עם פוטנציאל לפיקוד בכיר מאוד. והוא לא היחיד. פגשתי גם באילן גרוף, יוסי בריברס ודניאל בירנבאום ז"ל. כולנו הכרנו את ניסים חתמי, מפקדם. כל אלה ועוד נפלו.

שמענו גם על מיקי טוניס ואריק צ'רניחובסקי, שתי אגדות פיקוד בתוך חרוז, שייבדלו לחיים ארוכים.

עדן:

לעולם לא נשכח איש מן הנופלים שנשארו לעד בני 19-20.

החוויות הקשות שנצברו בנו השאירו את חותמן שנים רבות ולמרות כל זאת, המשך השירות הסדיר, ושירות המילואים של כל אחד ואחד מחיילי הפלוגה אחרי המלחמה, הוא יותר מאשר מעורר השתאות והערכה. איש-איש נתן את חלקו.

התרומה הטוטלית לא פסקה. במלחמת

המשימה הלאומית עם מה שנראה כחידלון קולוסאלי של דרג הביניים הפיקודי, מעל רמת הגדוד שלנו; היכולת, למרות אי-המוכנות של דרג הפיקוד היחידתי לתפקד במצב בלתי סביר ובלתי צפוי כזה, ללא כלים צבאיים מינימליים וכמובן שלא באשמתם.

אולם בשיחה בינינו עלה גם התסכול העמוק של חלק מחיילי היחידה, המרגישים כי הוטלו למשימה חסרת סיכוי ואולי גם חסרת חשיבות. תוך כדי שיחה שאלנו עצמנו, האומנם כך?

החלטנו לא להשתמש בהנחות ותירוצים כדי להקל את זרישות התפקוד שלנו מעצמנו, אלא להתמודד עם מה שעברנו בראייה של חיילים זוטרים במלחמת יום הכיפורים, שפיתחו פרספקטיבה מאוחרת יותר כשנהפכו לקצינים ביחידות נבחרות. שמעתי מערן לראשונה בחיי את תיאור האסון הנורא שפקד אותם בעת המעבר באזור החיץ: 12 מטובי לוחמינו, חבריו מהפלוגה, נהרגו מפגז טנק אויב. נחסוך מכולם את התיאור לפרטי פרטים ונשאיר לכם רק לדמיין. ערן ראה את זה מול העיניים.

במהלך שיחתנו התברר לי שוב, ובאופן מובהק יותר, שהפוטנציאל האנושי והצבאי של חיילי חרוז היה גבוה ביותר. בהחלט מעל הממוצע.

פשוט אנשים טובים ברמה גבוהה. מאומנים ומקצועיים, חושבים ("ראשים גדולים"), מתגברים על הפחד הטבעי, מתמצאים בסביבת הקרב, נכונים להקריב עצמם. חז וחלק.

ערן:

אמשיך ואומר כי ההכשרה הצבאית אותה קיבלנו ביחידה, הדוגמה האישית של המפקדים, ההתמודדות עם הקשיים הפיזיים והמנטאליים – הם אלה שהכשירו אותנו לבאות.

ביקשתי משני יוצאי סיירת חרוז ממחזורים שונים להיפגש ולחלוק תובנות מהשירות. בחרתי במי שידעתי ש"לא יעזו להשיב בשלילה על בקשתי" – אבנר טלמון¹ ממחזור אוגוסט 1972, ועדן הוסמן² ממחזור נובמבר 1972.

את אבנר אני מכיר מאז התחלנו את השירות בסיירת חרוז. החל בטיירות במחנה סנור, לאורך כל מסלול ההכשרה שלנו ועד לסיום קורס המ"כים, היינו שנינו באותה המחלקה.

ההיכרות שלי עם ערן הולכת עוד יותר אחורה: למדנו בתיכון באותה כיתה, שירות במקביל בחרוב, מגורים באותו יישוב (כוכב יאיר), שירות מילואים באותה יחידה, ומפגשים חברתיים עד עצם היום הזה.

מכאן אני "מפנה את הבמה" לדברים שאבנר ועדן כתבו.

אבנר:

הפגישה פוונה להצלבת מידע, לתובנות ולנקודות מבט הנוגעות בחוויה העיקרית שעברה על כולנו – מלחמת יום כיפור – חוויה שרבים מאיתנו אינם משחררים עצמם מכובד משקלה ומנסים להשיג "סיגרה"; משהו שיחבר את כובד

1 מחזור אוגוסט 72 התאחד בקורס מ"כים עם מחזור מאי 72.

2 מחזור נובמבר 72 התאחד עם מחזור פברואר 73.

3 בסיס האם של סיירת חרוז בבקעת הירדן.

שנים בתהליך מדהים ומורכב, שבו יצרנו מחדש את הקשר בין חיילי הפלוגה ומפקדיה ובינינו לבין המשפחות השכולות.

התהליך כולל מפגשים, אירועים וטיולים, בהם אנו מלווים על ידי אנשי מקצוע. במסגרת התהליך הקמנו את אתר "גבעת הרעות" בחוות עיינות קדם שבבקעת הירדן.

שומה עלינו לשמור על מורשת הקרב, על הקשר החם עם המשפחות השכולות, ולהמשיך לטפח את הרעות שבינינו.

מן הראוי לחדד נקודה נוספת. הופעת חרוב בזירה בה פעלו גדודי הצנחנים של יוסי יפה ויעקב חסדאי יצרה סביבם כוח אש ונוכחות לוחמת, אשר אף שלא היתה מאורגנת התבררה בדיעבד כיעילה. כיום ידוע שגדוד הקומנדו המצרי שהיה מולנו שידר אחורה קריאות הצלה למפקדיו, ולכן ניתן לומר שלולא נוכחותנו בקרבת הצנחנים הפגועים מצבם היה קשה ביותר ואולי נואש.

מכאן, שלאכזבתם של חלק מאיתנו אין מקום. נהפוך הוא, כלוחמים פעלנו בסואץ וסביבותיה פעילות ראויה להערכה. לו היינו עוברים תהליך קצרצר של נוהל קרב אלמנטרי, בדיוק על פי התורה, התמונה כולה היתה מוצלחת יותר. ובכדי להוסיף חטא על פשע, בסיום הקרב נמשכה ההתנהלות הקלוקלת ולא התבצע תחקיר כלשהו.

ערן:

חיילי פלוגת קורן נמצאים מזה כעשר

שלוש הגליל השתתפו רבים מחיילי הפלוגה ובמהלך הלחימה איבדנו עוד שני חברים: יהודה דלויה ודורון בכרך זכרם לברכה.

אבנר:

כמו סרט, אני מעביר בראשי חברים מהפלוגה שלי. "רצות" לי תמונות של רבים בתפקוד מלא, נחוש ומקצועי תחת אש.

סיפרתי קצת לערן. על קצה המזלג.

על המא"גיסט התותח, מאיר שרעבי שיחיה חיים ארוכים, אשר עמד בצריח ה-BTR תחת מטחי אש, יורה ומשתק את אש האויב כאילו לא אכפת לו מה יקרה לו; על אשר ווהב הבלתי יאומן שהתנהל בסואץ כמו כוכב סרטי מלחמה; על דרור קושניר ז"ל שנהרג כשהתנדב להביא תחמושת מה-BTR; ועל יעקב (יזי) מנציק ז"ל, שעמד על המק"כ ונפגע, ושכב בחדר פגוע אנושות מבלי שיכולנו לסייע לו.

אבנר וערן:

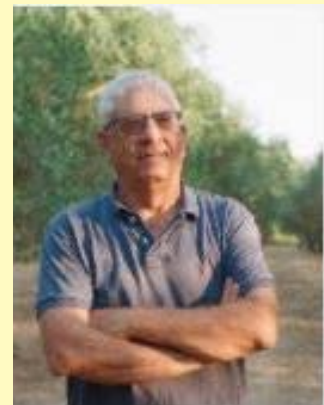
אנחנו כותבים דברים אלו בהערכה רבה מאוד ובכבוד עצום לחברינו שנפלו, ולאחרים שלחמו ומוכנים עדיין לקרב הבא. זה מה שהרגשנו כשסיפרנו האחד לשני על חברינו.

אבנר טלמון וערן הוסמן

ערן הוסמן

מחזור נובמבר 72, קורס קצינים, מפקד צוות בסיירת שקד, מ"פ מילואים בחטי 408 בשלי"ג, שירות מילואים עד לפני כשנה בתפקיד סגן מפקד יחידה. גר בצור יצחק, נשוי, 3 בנות, 4 נכדים. יועץ לפרויקטים סולאריים.

אבנר טלמון

מחזור אוגוסט 72, לאחר קורס קצינים שירות בקבע בתפקידי פיקוד בחטיבה 35 (צנחנים), מילואים בצנחנים עד תפקיד סמח"ט. גר ברמות, נשוי, אב ל-3 ילדים וסב ל-4 נכדים. בעלי קבוצת Olea Essence ועוסק בחקלאות זיתים, פיתוח וייצור שמן זית ומוצרי טיפוח מבוססי זית. אבנר הוא מנהל בית הבד של הגולן בקצרין.

על הכותב: רמי דנוש - מחזור אוגוסט 1972, מ"כ במחזור אוגוסט 1973, עבד 25 שנים במערכת הביטחון ועוד 10 שנים ברפאל. מתגורר בצורית, גמלאי, עובד במשרה חלקית, סא"ל במילואים. נשוי, 4 ילדים, 10 נכדים.

מרדף ג'בל טמון 22.05.69 עמי מורן (מחזור 8.72)

5 חבלנים נהרגו ו-9 נתפסו בבקעת הירדן

לכוחותינו אין נפגעים *
בחודש האחרון נהרגו
69 חבלנים ו-26 נתפסו

מאת מרדף הצבאי של "למרחב"
תל-אביב. – המישה חבלנים חברי ארגון "אל-צעה" נהרגו ר"פ נתפסו. בשתי היתקלויות עם כוחות צה"ל שאירעו בשבוע שעבר בבקעת-הירדן, לכוחותינו לא היו נפגעים.

ההיתקלות הראשונה היתה ביום ד' שעבר, כאשר כוח צה"ל נתקל בחוליית חבלנים בת 10 אנשים, כ"מ צפונית להיאחזות נחל-ארגמן. אחר החבלנים נהרג ושני נתפס, כנודע היתר נמלטו בכיוון צפון-מערב.

כוחות צה"ל פתחו במירדף אחר החבלנים שנתגלו מאוחר יותר במערה לא-רחוק ממקום ההיתקלות. לאחר חילופי אש קצרים נהרגו עוד שני חבלנים ו-6 אחרים נכנעו והסגירו עצמם. בס"ה נהרגו בהיתקלויות עם חוליה זו שלושה חבלנים ו-7 אחרים נתפסו.

במערה בה אוחסן חלק מנתפס והתמושת פרצה דליקה ואורעו מספר התפוצצויות של חומר נפץ ותחמושת. במקום ההיתקלות נמצאו 2 מקלעים מדגם "אר.פי.די", 4 רובי "קלאצניקוב", 2 בוקות "אר.פי.די", 3 אקדחים, כ"מ רימוני, חומר-הבלדה ר"כרתי, "אל צעה".

בחקירה הוברר כי החבלנים התכוונו לפעול באזור שכם. ההיתקלות השנייה אירעה ביום ה' אח"כ, בעיקבות מירדף מר"פ שך בתנאי שרב קשה. כוח מעורב של מ"ב וצה"ל נתקל בחוליית בת 4 חבלנים כ"מ מדורים מוחל לכפר טמון (ליד טובאס), החילופי האש נהרגו שני חבלנים ושישה נספים נלכדו. גם חוליה זו השתייכה ל"אל צעה".

בס"ה נמצאו 4 רובי "קלאצניקוב", 4 מקלעים נגד רכב ו-2 מקלעים נגד אדם. רימוני וחומר-הבלדה. לכוחותינו לא היו נפגעים גם בהיתקלות זו.

סיכומו של החרדש בתדרש האחרון אירעו בבקעת הירדן 20 סיניות הדירה של חר ליות חבלנים. בהיתקלויות עם כוחותינו נהרגו 53 חבלנים ו-20 נתפסו.

באותה תקופה נהרגו 16 חבלנים נוספים בגורות אחרות ו-6 אחרים נתפסו.

בסקירה קצרה, כ-60 מילים אורכה, סיכם הכתב הצבאי של עיתון "למרחב" את המרדף שהתנהל בג'בל טמון ב-22 במאי 1969. בעיתונים אחרים המרדף הזה לא הוזכר כלל.

על המרדף שמעתי לראשונה כשקיבלנו מאריה אבנת (וקשטיין), קצין לשעבר בסיירת חרוב, אסופת דפים תחת הכותרת "פרקי מורשת קרב של פלוגת רבט"יים, פבר' 68 - מבצעים, מרדפים - 1969-1970". את החומר קיבלנו ממנו במסגרת פעילותנו להנחלת מורשת הסיירת.

כדרכם של אירועים המסתיימים ללא תקלות או ללא דרמות מיותרות, גם המרדף הזה, מוצלח ככל שהיה, חמק מתחת לרדאר של רוב כלי התקשורת בארץ באותם ימים ואולם, מנקודת מבטו של אריה, הוא היה מיוחד או "הזוי", כפי שהגדיר אותו בראיונות שערכנו עמו, הן בזום והן פנים אל פנים.

"המרדף הזה היה אחד ההזויים בהם השתתפתי", פתח אריה בדבריו, "החל מהאופן בו התחיל וכלה באופן בו הסתיים. את התאריך אני זוכר היטב בזכות העובדה שזה היה יום ההולדת של אבי, ובשנה זו יצא שהוא יפלי על חג השבועות".

22 במאי 69, עשר בבוקר. סיורי הגישוש של הבוקר הסתיימו זה מכבר, ללא אירועים, והצוות של אריה, צוות כוננות למרדף, החל בהכנות ליציאה הביתה. בעוד כמה שעות יוחלף על ידי צוות אחר ואנשיו יוכלו לצאת לחופשת החג. כפי שהבטיח החזאי, כבר משעות הבוקר באותו יום, מזג האוויר היה שרבי. "בשעה 10:30 בערך", ממשיך אריה ומספר, "הקמב"צ בנדט¹, קיבל ידיעה ולפיה צוות של מג"ב מבסיס טובאס

גילה יעקבות מספר 1², בציר פנימי, מתחת לגיבל טמון". אותו יום חל ערב חג השבועות ובשל כך, בנדט ניסה לעודד את אריה ואמר לו "סעמהר ותבדוק. אני בטוח שזה כלום ואתה תספיק לצאת הביתה". אריה שאל את בנדט מה לגבי מסוק, ונענה כי בגלל החום הכבד לא יקבלו את הכלי. "ברגע זה", נזכר אריה, "הבנתי שהלכה לנו חופשת החג ולא אצליח לחגוג עם אבי את יום הולדתו".

הפקודה שקיבל אריה הייתה שהוא והצוות בפיקודו "צריכים לחבור לצוות מג"ב, לשם אימות הידיעה וזיהוי העקבות. הפיקוד על כל הכוח הוא של מפקד צוות חרוב. צוות מג"ב ישמש כעתודה בלבד וינוע מאחור".

חשוב לציין כי הגבול בין פיקוד מרכז לפיקוד צפון עבר באזור כביש טובאס-שכם. היחידה האחראית על ביצוע פעילות בט"ש בפיקוד צפון הייתה סיירת אגוז, ואילו חיילי מג"ב מבסיס טובאס עסקו בבדיקת צירי העומק, מכביש 90 מערבה, שהיו קרובים יותר ליישובים הפלסטיניים שעל גב ההר. באופן כללי, אנשי מג"ב היו פחות מנוסים בניהול מרדפים.

בשעה 11:30 בערך, לאחר סיום ההכנות שכללו העמסת 12 ג'ריקנים מים על הני"ן, יצאו אריה וצוותו בדרכם צפונה. כרגיל במקרים כאלה, הצוות כלל גם גש - סרן סאדר ז"ל³ - שישה לוחמים מפלוגת רב"טים של הסיירת ונהג לוחם.

לאחר כשעתיים, בסביבות 13:30, הגיע הכוח לנקודת המפגש עם צוות מג"ב, סמוך לבסיס בטובאס, ואנשיו נדהמו לגלות כי איש אינו ממתין להם. "באזור שרר חוס אימים", ממשיך אריה ומספר, "ואחרי בדיקה קצרה גילינו שהם ממתנים לנו כמאתיים מטר מנקודת המפגש, מנסים להסתתר מתחת לשיחים בגובה של סנטימטרים אחדים שגם כלב לא יצליח למצוא בהם מחסה מהחום...

כשראו אותנו, רצו אלינו, הסתערו על המים ולא חדלו עד ששתו די צורכם".

אריה ביקש ממפקד צוות מג"ב להוביל אותם לנקודת גילוי העקבות וכשהגיעו למקום, זיהה סאדר שאכן מדובר בעקבות נעלי פלדיום. המשמעות הייתה שחוליית חודרים הצליחה לחמוק דרך מערך הגילוי בגבול, חדרה עמוק שלטח הגדה ולמעשה הייתה קרובה מאוד לכפרים הפלסטיניים. לאור הממצאים, לאריה היה ברור שהם פועלים נגד השעון והצוות פתח מיד במרדף אחר חוליית החודרים. השעה הייתה כבר כמעט שתיים בצהריים וחום כבד שרר באזור.

אחרי הליכה לא ארוכה, זיהה סאדר עקבות של ארבעה חודרים והכוח

1 לימים אלי"מ (מילי) זאב בונה
2 שם קוד לנעלי פלדיום, שהיו בשימוש המחבלים
3 סאדר ז"ל בן לשבט אל-היב, היה סגן מפקד יחידת הגששים של סיירת חרוב.

את שאירע, "בל 205 נחת לידנו וממנו קפץ האלוף כשקלצ' על כתפו, רץ אלינו, חיבק אותי, והתלהב באופן מופנן מחיסול החוליה". אחרי ששמע מאריה פרטים על השתלשלות המרדף, הנחה האלוף את מפקד הצוות של מג"ב להעביר את המחבלים, החיים והמתים, לבסיס בטובאס.

ואיך הסתיים היום המוזר הזה, אתם שואלים? "כשלוויתי את האלוף בחזרה למסוק", מוסיף אריה ומספר, "זיהה אותי הטייס, אהרן נוי, שלמד שכבה מעלי במשק והכרנו היטב. גנדי שאל אותי מתי אני יוצא הביתה ועניתי 'אני יוצא היום'. 'לאן אתה מגיע בסוף?' הוא פנה לטייס וזה השיב שיגיע לתל נוף. 'אם כך', אמר לי האלוף, 'אתה יכול לטוס איתנו הביתה'. ניסיתי להתחמק אבל החיילים שלי גם כן לחצו עלי ולבסוף נכנעתי ועליתי על המסוק. הסמל שלי החזיר את הצוות שלנו למחנה גדי".

אחרי שהורידו את גנדי בפיקוד, טסו לתל נוף, נחתו בסביבות 17:30-18:00 ומשם נסעו עם הפז"ו 404 של אהרן הטייס לקיבוץ עינת, שם גר אריה באותם ימים. כך חגג אריה, גם באותה שנה, את יום הולדתו של אביו.

נסתער באש על העץ. וכך היה. התרוממתי, השלכתי את הרימון שהתפוצץ ממש על העץ, ומיד אחר כך הסתערנו לעברו באש". כתוצאה מפיצוץ הרימון והירי בהסתערות, נהרגו שניים מהמחבלים ושניים אחרים נפצעו קל ונכנעו, מבלי שהספיקו כלל להשיב באש. ברשותם נמצאו 4 קלצ'ים⁴, 4 מוקשים נגד רכב, 2 מוקשים נ"א, רימוני יד וחומרי חבלה.

המרדף הסתיים בכי טוב. השעה הייתה כבר בסביבות 16:00 וכל ניסיונותיו של אריה ליצור קשר עם הפיקוד ולהודיע על חיסול החוליה לא צלחו. לפתע שמע קול, שמבחינתו "היה הקול הכי מתוק בעולם באותו רגע". קשרית בממסר הקשר שעל הסרטבה ענתה "148 א", האם אני יכולה לעזור?". אריה ביקש שתודיע במבצעים של הפיקוד ש"148 א' נתקל ומצב החומר חיובי".

חלפו כעשר דקות כשאריה שמע שמישהו קורא לו בקשר וזיהה שזה אלוף הפיקוד בכבודו ובעצמו "והוא מודיע לי 'בדרך אליך עם דרדר. כל הכבוד!". התחושה של אריה, עד היום, היא שכולם נסעו הביתה בגלל ערב החג ושכחו שיש בשטח צוות שיצא למרדף...

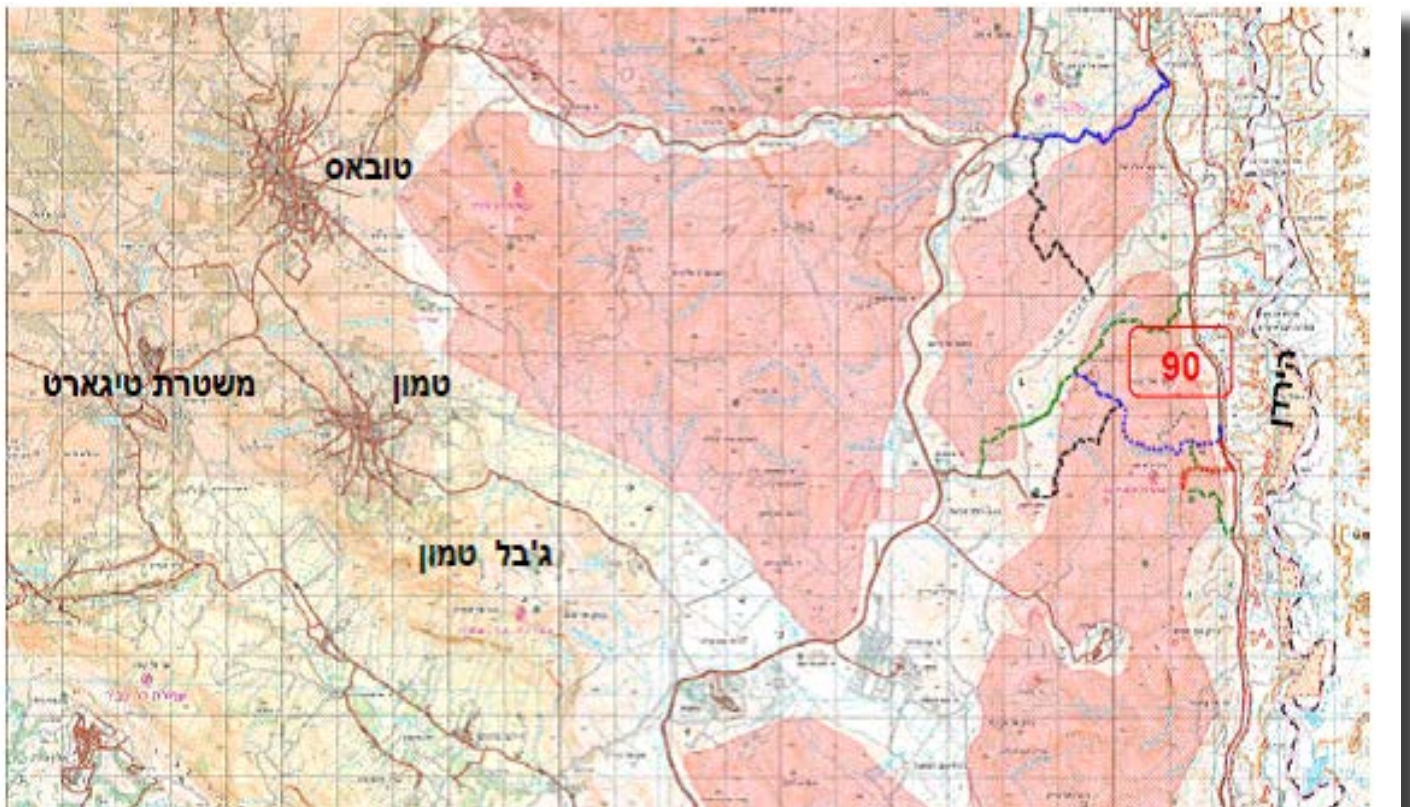
"חלפו כמה דקות", ממשיך אריה לתאר

נע בעקבותיהם. בשל חוסר ניסיונם במרדפים, הנחה אריה את אנשי מג"ב לנוע במרחק של כ-100 מ' מאחורי הצוות שלו, כשנשקיהם פרוקים ונצורים, למעט מפקדם שנע עם מחסנית ב"הכנס" אך נשקו היה נצור.

אחרי כ-200 מ' הייתה 'שבירה'⁴, העקבות ירדו מהשביל ונעו לעבר פסגה תלולה שהייתה מעל הכוח. מעלה תלול של כ-150 מ' הסתיים במעין במה לא גדולה ואחריה המשיכה העלייה אל הפסגה.

"עלינו לאט", חוזר אריה לאותן שעות, "גם בגלל החום הכבד אבל בעיקר בגלל הזהירות. נענו כשסאדר מוביל בראש". כשהגיעו לקצה העלייה הראשונה הציץ סאדר לעבר הבמה הקטנה ומיד ירד במקום ואמר שהמחבלים שם. היה שם בור מים וסאדר זיהה סימני מים טריים בסמוך לו. התברר שחוליית המחבלים ידעה כנראה על הבור והגיעה אליו כדי לשתות. הם כנראה שמעו את הכוח מגיע ומיהרו להסתתר. סאדר בחן את השטח, הצביע על עץ תאנה שהיה במרחק של כ-30-40 מ' מהבור ואמר "הם שם". העץ היה כ-20 מ' מהכוח.

"נתתי פקודה לצוות ליישר קו", ממשיך אריה, "אמרתי שאזרוק רימון וכשיתפוצץ,

מפת איזור המרדף

⁴ שינוי כיוון בעגת חיילי הסיירת.
⁵ AK47 רוסי"ר שהיה בשימוש המחבלים

בנות חרוב בארץ המרדפים

מאת מינה בר זאב (מוזס)

מחנה גדי

מינה על "מרפסת ביתה" בבקעת הירדן "זכיתי לשרת בחוד החנית של פיקוד מרכז"

יכלה כציפור לצאת לקורס צניחה, אבל הציפור האמיתי שקיבלנו היה פטור מכל התורנויות, לרבות תורנויות שמירה ומטבח. מעל לכל ידענו – שטוב לחיילים לשהות במחיצתנו, הבנות, שאנחנו סוג של משפחה עבורם. הם נזקקו לאוזן הקשבת שלנו, ואנחנו היינו שם עבורם.

בראשית דרכנו בסיירת כל אחת מאתנו הייתה צריכה לבנות את התפקיד שלה על פי מיטב הבנתה. אני, טוראית מינה, בת 18 בלבד, עיצבתי בעצמי את תפקידי כסמלת סעד (כיום נקרא התפקיד מש"קית ת"ש). מלבד הדרכה שקיבלתי במילוי טפסים, וגבוי והיענות מלאים שקיבלתי ממג"ד הסיירת שגייס אותי לתפקיד - סא"ל עמוס נאמן - והמפקדים הבאים אחריו, איש לא הודריך אותי איך מטפלים בבעיות של חיילים (שרובם היו מבוגרים ממני), איך מדברים עם הוריהם ומה אומרים למשפחה ששכלה את בנה. צמחתי לתוך התפקיד ומתוך התפקיד. פגשתי עולמות שלא עלה בדעתי שהם קיימים. כאשר ערכתי ביקורי בית עבור חיילים שהגישו בקשה לסיוע כלכלי, הגעתי לבתים שהיו שרויים בעוני מרוד שאין לתארו במלים. לא ידעתי שקיימים דברים כאלה. זכור לי במיוחד אחד הביקורים הראשונים במעין מערה שנחפרה בסלע כורכר ושימשה כבית משפחתו של אחד החיילים שפנה לסיוע. עד

ונקשרתי אליה בקשרים הנשמרים עד עצם היום הזה; ובתוך המשפחה המורחבת של סיירת חרוב, זכיתי להימנות עם משפחה מצומצמת, משפחת בנות חרוב – יחידת עילית בפני עצמה - חלק בלתי נפרד וחשוב בסיירת הלוחמת.

כשהגעתי לסיירת שירתו בה חמש בנות בלבד. ביומי הראשון בבסיס, ששכן ליד רמאללה, ושימש בעבר את הלגיון הירדני, מצאתי שהעמידו לרשותנו אולם שינה גדול וקר, החלונות החשופים אפשרו לכל עובר ושב - אם רצה בכך - להציץ אל הנעשה בו, ומובן שלא הוקצו לנו שירותים או מקלחות נפרדים. לא קיטרנו. קיבלנו הכל באהבה וברצון, תוך שאנו יוצרות בינינו יחסי קרבה ורעות משפחתיים. כשהשתחררתי מהצבא כבר שירתו בסיירת כעשרים בנות. בזכותה של גברת סונס מהוועד למען החייל נתלו באולם השינה שלנו וילונות נאים, למיטותינו נוספו שמיות טובות ותנור נפט שחימם את חדרנו בימי החורף.

ברוח אותם הימים לא שירתנו בתפקידי לחימה בשטח ועם זאת, אין להמעיט בחשיבות התפקידים שמילאנו - פקידות פלוגתית, פקידות קשר, פקידות במפקדה, מזכירות של המג"ד והקמב"ץ ועוד. כולם - המפקדים והחיילים, בלי יוצא מהכלל, התייחסו אלינו בכבוד ובדרך ארץ. הרגשנו פייטריות ביחידה סגורה. מי שרצתה

כוח לוחם אינו יכול לפעול במיטבו אלא אם הוא מגובה במערך תומך. "תומכי לחימה" הוא שמם המקצועי של העושים במלאכות הנהיגה, המכונאות לסוגיה, ההזנה, הלוגיסטיקה, התקשוב, המודיעין, הרפואה, פקידות מבצעים, פקידות פלוגתיות מש"קיות ת"ש ועוד.... מערך בו לנשות הצבא ("הבנות" קראנו להן) תפקידים מרכזיים.

שלא כבתקופתנו, כיום מצויות הבנות גם בתפקידי לחימה, תמיכת קו-קדמי ומשימות נוספות אשר בתקופתנו לא עלו כלל על הפרק.

בסיירת חרוב, אז ועתה, שרתו ומשרתות עשרות בנות במכלול תפקידים. לא פשוט הוא לאשה שירות ביחידה משימתית מאוד, מוקפת לוחמים ומפקדים קרביים. שירות במסגרת תובענית הדורשת עמידה בל"ז צפוף וקצב פעילות אינטנסיבי, ביצוע משימות שאינן מ"שיגרת השירות" של כל בת צבא ואיתנות נפשית.

מעט נאמר על בנות סיירת חרוב. הבנות שהיו והנן כוח עצום. במעש וברוח. בהערכה רבה אנו מביאים כאן, בגיליון הראשון לביטאון העמותה, את דבריה של מינה מוזס בר-זאב (מהבנות הראשונות בסיירת חרוב) אודות שירותה ביחידה.

י. שי

עד היום, וכבר חלפו מאז שחרורי מהצבא למעלה מחמישים שנה, נחשב בעיניי השירות בסיירת חרוב כזכות גדולה: אני, מינה מוזס, בת לניצולי שואה, שנחלצו מאש הגהינום, זכיתי לשרת באחת היחידות המובחרות בצבא המדינה שהורי חלמו עליה ובחרו לבנות בה את ביתם;

זכיתי לשרת בחוד החנית של פיקוד מרכז, בסיירת שלחמה בימים הסוערים שלאחר מלחמת ששת הימים על חיי המדינה ואזרחיה בשטחים ההרריים שנודעו לימים כ"ארץ המרדפים"; זכיתי למלא תפקיד רגיש ומשמעותי, שהצמיח אותי מילדה טובה גבעתיים לאדם בוגר, אחראי ומגובש; זכיתי במשפחה גדולה, מגוונת, תומכת, שכאבתי את כאביה, דאגתי את דאגותיה, שמחתי בשמחותיה

סגן מנשה בוגייסקי ז"ל

התפקיד המשמעותי שמילאנו בתקופת המרדפים. מה אומרים למשפחה ששכלה את בנה? סגן מנשה בוגייסקי נפל בקרב בתעלת סואץ ב-26.10.1968. נסעתי

עם סרן משה שהרבני ז"ל במחנה ראפאת

ביחד עם המפקד הישיר שלו – סרן משה שהרבני - לנחם את הוריו ניצולי השואה. מנשה היה בן יחיד להוריו. ישבנו מול הוריו השבורים, ולא מצאנו מילים בפנינו, ניסינו לתמוך בכל דרך אפשרית. כי מה יש להגיד לנוכח האסון הכבד שפקד אותם! ההורים נפטרו מצער בזה אחר זה זמן קצר לאחר נפילת בנם. סרן משה שהרבני ז"ל נהרג גם הוא ב-11.6.1969.

וכמו שאני גיבשתי את אישיותי במהלך השירות בסיירת חרוב ומצאתי בי אחריות, הקשבה, חמלה, בגרות, כך כל אחת ואחת מאתנו, בנות חרוב, בנות משפחתי עד עצם היום הזה.

בענייני הרוח. מניין באת – שאל כל אחד ואחד, והאם אתה יודע מניין לקוח הפסוק הזה והזה, האם זכור לך המאורע ההיסטורי הזה והזה? קמח ותורה. המוות הראשון ביגר אותי בבת אחת. הוא גיבש אצלי את האחריות ואת ההבנה של

היום אני רואה לנגד עיניי את אחד החיילים, שסיפר לי כי אביו מכה את אמו ואינו נותן כסף למשפחה. כאשר הגעתי לאותו הבית יצא האב לקראתי. בפינת הבית ראיתי את האם יושבת מכווצת כשעיניה מושפלות. אמרתי לאב, שבנו החייל ממלא תפקיד חשוב מאוד ביחידה, ושמה שקורה בבית מפריע לו להצליח לשרת את המדינה ולמלא את תפקידו כמו שצריך. האב השיב – גברת חיילת, יהיה בסדר. אחרי חודשים אחדים אמר לי החייל שאביו רוצה לראות אותי שוב. הגעתי. האב אמר – גברת חיילת, טוב שבאת. את רואה? עכשיו הכל בסדר. ואכן, במו עיניי ראיתי את השינוי שחל בבית. מניין ידעתי מה לעשות? איך לדבר? השטח הוא שלימד אותי. בית הספר של החיים. כל הבקשות של החיילים ממפקדיהם הופנו אליי. ביקרתי, התרשמתי והמלצתי. כל המלצה שלי נענתה. כך למשל ביקרתי בבתיים של חיילים שביקשו חופשה חקלאית, כדי לעזור להוריהם בקטיף התפוזים או הפרחים.

במסגרת התפקיד ביקרתי פצועים בבתי חולים. אבל ההתמודדות הקשה מכל הייתה הביקור בבתייהן של המשפחות השכולות. ארץ המרדפים גבתה דם. בכל פעם שהבחורים היו יוצאים לשטח, חיכינו לשובם בלב רועד. כאשר הם יצאו לפעולת

סגן חנן גולדצוויג ז"ל

טור' אלי טיקוטינסקי ז"ל

כארמה, לא עצמנו עין כל הלילה. חיכינו לשובם, ולא נרגענו עד שראינו את הגיפים והקומנדקרים גולשים במורדות ההרים לעבר הבסיס.

מקום של קודש שמור בלבי להרוג הראשון שהכרתי אישית – סגן חנן גולדצוויג, שנהרג ב-28.4.1968 ביחד עם טוראי אלימלך טיקוטינסקי. על חנן ז"ל, בן למשפחה ירושלמית מסורתית ותלמיד מצטיין בגימנסיה העברית בירושלים, הוטל, בין היתר, לחלק לחיילים את המשכורת החודשית. בהיותי סמלת סעד, הזמין אותי לשבת לצדו ולסייע לו בחלוקת הכספים. חנן לא הסתפק בשליפת השטרות הבודדים מהערימה, אלא תיבל את ענייני החומר

מינה בככר סיירת חרוב רמת גן, פברואר 2021

הכנס השנתי של פלוגה ב' (פלוגת פוליצר - פברואר 1972) בפארק סיירת חרוב - גבעת הרעות

כתב: צביקה צוק (2.72)

פארק סיירת חרוב - גבעת הרעות מבט כללי צילום: צביקה צוק

בהזמנה. בצומת רימונים פנינו שמאלה (מזרחה) בכביש 449 היורד בירידה תלולה ומרשימה אל בקעת הירדן. הנוף ממנו עוצר נשימה – ואדיות תלולים וקניונים היורדים מגב השומרון אל בקעת הירדן. הסרטבה בצפון והרי הגלעד חוסמים את האופק במזרח.

הגענו כאמור במכוניות פרטיות ולאט לאט הלכה הגבעה והתמלאה. העצים הגדולים יותר כבר נראים מרחוק. שלמה עמרם שלח הודעה שהקפה כבר מחכה לנו.

התרגשות רבה הייתה לפגוש חברים רבים

מקום מפגש לכל הסיירת וכי ייעשה תכנון אדריכלי לחלוקת הגבעה לייעודים שונים (ראה בהמשך).

אל המפגש נסענו במכוניות פרטיות. אני נסעתי ברכב של יוסי נקל באום, דרך צומת תפוח, שילה, קידה והתכנסנו לכביש אלון (כביש 458). בדרך עצרנו לצד הכביש, מיד לאחר ואדי עוגיא (היכן שמתחיל הכביש העולה לכפר מאליק), ושם ראינו את בית הקברות המרשים של עין סמיה ובו עשרות קברי פיר מתקופת הברונזה הביניימית שמלפני 4,000 שנים. הנוף היה מקסים עם שפע של פרחים. מזג האוויר היה איתנו, לא חם מדי ולא קר מדי. ממש

מאז שנת 2011 מקיימת פלוגה ב' (פלוגת פוליצר – פברואר 1972) של סיירת חרוב כנס שנתי במקום נבחר. כל שנה נבחר מקום אחר הקשור לפעילותה של הפלוגה בעת השירות הסדיר. הכנס מתקיים באופן טבעי בחודש פברואר.

השנה התקיים המפגש, בחודש מרץ (בגלל הסגר, בעטייה של מחלת הקורונה) ביום שישי, 5.3.2021, ב"פארק סיירת חרוב – גבעת הרעות" שליד חוות עיינות קדם שמצפון-מערב ליריחו. המקום נמצא סמוך ליישוב ייט"ב שלצד נחל ייטב, הוא ואדי עוגיא הגדול.

במפגש השתתפו כשישים אנשים: חיילים, סגל, שלוש הפקידות הפלוגתיות, בנות זוג, הוועד המנהל של עמותת סיירת חרוב ומשפחות שכולות.

גבעת הרעות נמצאת בתחום חוות עיינות קדם, מדרום לגבעת הני"ד. את הרעיון לגבעה זו העלה מיכה שלוי בתיאום עם שלום קורן, ותחת חסותם של נעמה ועומר עתידיה בעלי החווה. לפני כארבע שנים החלה פעילות של טיפוח הגבעה על ידי "פלוגת קורן" (מחזוריים נובמבר 72 ופברואר 73) בשיתוף עם החווה ובתמיכה של עמותת הסיירת. ניטעו עצים והוקמה פרגולה, הונח סלע ועליו נכתב "המקום ינחם" ואחר כך הוצבו שני סלעים עם כיתובים: האחד מספר על סיירת חרוב והשני מנציח את פעילות סיירת חרוב במלחמת יום כיפור והנופלים בה, כולל אנשי פלוגת קורן. הוחלט שהגבעה תשמש

צילום: צביקה צוק

נבו הראל נושא דברים בפני באי המפגש

”יהודה בר (י.ב.) נושא דברים לחיילי הפלוגה על מטרות עמותה ”סיירת חרוב“ צילום: צביקה צוק

מנחם סלע (נחיק). יהודה דיבר על שלוש המטרות העיקריות של העמותה והן:

1. הנצחת הנופלים. אנו מתכוונים לשפץ את חדר הזיכרון מתקציב משרד הביטחון.
2. הנחלת מורשת סיירת חרוב לדורות הבאים.
3. שמירת קשר עם סיירת חרוב החדשה. אנו מעניקים מלגה לחייל מצטיין של היחידה הסדירה, ומקימים פרום של יוצאי סיירת חרוב.

למקום כי מהמגלשה של ואדי עוגיא יצאנו למלחמת יום כיפור, לאחר שישבנו שם כעשרה ימים. יצרנו קשר עם אדריכלית נוף שהסכימה לתכנן את הגבעה בהתנדבות, בדגש על שתי שדרות: שדרת הנצחה ושדרת סיפורי מורשת.

אביטל למברסקי וצביקה צוק נשענים על אבן זיכרון של ”סיירת חרוב“ צילום: חייל מהפלוגה

עם סיום העדכונים הללו נאסף סכום מכובד ממרבית המשתתפים, בעוד אחרים שלחו תרומות בימים שלאחר מכן. סכום זה יוקדש כולו להצבת הסלע על הגבעה. בחודש אפריל 2021 אנו מתכננים לקיים סיור מורשת ונוף בבקעה לפלוגה שלנו יחד עם י"ב ובסיומו להסיר את הלוט מעל הסלע של הנצחת פלוגתנו.

הדובר האחרון היה יהודה בר (המכונה י"ב), יו"ר הוועד המנהל של העמותה. הוא היה מג"ד חרוב וגייס אותנו בבקו"ם, אך כשסיימנו את הטירונות והגענו למחנה גדי הוא סיים תפקידו והוחלף במג"ד

לנשק, ביניהם שלא ראינו שנים והגיעו בפעם הראשונה. כמובן שכולם הביאו כיבוד רב שהונח על שולחנות מתחת לפרגולה היפה. לאחר מינגלינג ארוך בין החברים והארוחה התכנסנו בצד המערבי של הפרגולה לשמוע שלושה דוברים: ראשון דיבר נבו הראל, יוזם המפגשים (יחד עם אבי גוטמן). נבו הזכיר לכולנו כי כאן קיימנו את אימון הנגמ"ש (מחצית שנייה של ינואר 1973 בנועימה הסמוכה – צ"צ). כמו כן סיפר על התוכנית להציב במקום סלע של הפלוגה שלנו והעביר לכולם את הנוסח האחרון לכיתוב על הסלע, אשר קיבל את אישור הוועד המנהל של העמותה. נבו מסר את הסכום הנדרש לסלע זה וביקש מהמשתתפים לתרום לכך כנדבת לבם ויכולתם.

אחריו דיבר שלום קורן (שהיה סמ"פ של הפלוגה, מ"פ פלוגת קורן וחבר בוועד המנהל של העמותה), שאמר כי שטח הגבעה ומורדותיה נמסרו לנו על ידי חוות עיינות קדם, ומתוך כך אנו מחוברים לחווה ולאנשיה הדואגים להשקיית העצים ולשמירה על הקיים. לאחרונה סללה המדינה כביש אל אנדרטת הנייד העובר בסמוך לגבעה שלנו. יש סמליות

מגדוד - לסיירת

סא"ל גל ריץ'

הזמנה לטקס סיירת חרוב

לפקד על סיירת-חרוב. כיום, ייעוד הסיירת הנו להוות יחידה-מובחרת חטיבתית, הפועלת לתקיפת יעדים נבחרים, לביצוע פשיטות ולמשימות סיור בכל זירות הלחימה. ביצוע ההחלטה מינואר 2020 ביחס לתפקיד וייעוד הסיירת - מבוצע בפקוד ומעקב הרמטכ"ל ומפקד זרוע היבשה. ההחלטה יצרה תפנית והוליכה להגברת פעילות היחידה, הכנתה המבצעית ומוכנות הכוח לקשת רחבה ביותר של משימות. המגמה ויישום הלימוד וההכשרה הייעודיים ללוחמים, מפקדים ותומכי הלחימה במכלול מקצועותיהם הורחבו והעמיקו. בצד קורסים, אימונים והטמעת תורות-לחימה חדשות, עוסקת הסיירת באורח רציף בקליטת ציוד התואם משימות שהיחידה טרם ידעה, לימוד ויצירת מיומנויות מקצועיות ברמה גבוהה בכל הקשור להפעלת אמצעים מיוחדים, שינויים לוגיסטיים נדרשים, מיון וגיוס משאבי אנוש ועוד. לאורך כל דרכי כמפקד היחידה חוזר

חרוב ניצבו והשקיפו וותיקי סיירת חרוב ההיסטורית והיו עדים להקמת סיירת-חרוב המתחדשת. עמדתי שם, הבטתי באנשים, חשתי את ההתרגשות שבמעמד המיוחד הזה ובלב פנימה החלטתי: ברצוני

1 יום ד' 22 מרץ 2017, בו הוסב גדוד חרוב לסיירת, הייתי ה-סמג"ד. היה זה יום מכונן. לאחר ביקור נציגי "דור-המשך" באולם ההנצחה לנופלי הסיירת המיתולוגית¹ וטקס צנוע, שהיה גם "מפגש-דורות", שבמהלכו מסר לידי יו"ר עמותת יוצאי הסיירת דאז, תא"ל (בדימוס) י. קולר, את דגל היחידה - יצאנו למסע לילי בו צעדו לוחמי גדוד חרוב לצד ותיקי סיירת-חרוב במשעול העולה לאוכף הסרטבה² אל עבר אנדרטת הבקעה הסמוכה לשוב פצאל. ניכר בהם בוותיקים כי האזור מוכר להם היטב. ביניהם מי שבחרו להשתקע בבקעה ולהקים כאן משפחה ובית. היה זה מסע שהיווה עוד ציון דרך לקשר השורר ונמשך בין הסיירת ההולכת ומוקמת - ללוחמים, מפקדים ותומכי לחימה ששרתו בסיירת-חרוב מאז הקמתה ב-1966 עד 1974 והקימו עמותה לשימור והנחלת מורשת-קרב והנצחת הנופלים³. המסע היה סיומו של אימון הסבה מפרך. על רחבת אנדרטת הבקעה שם חרוטים גם שמותיהם של לוחמי סיירת חרוב שנפלו כאן במלחמת ההתשה - נערך טקס קרבי. אירוע צנוע ומרגש ביותר. אל מול גדוד

העברת דגל סיירת חרוב - לסיירת המתחדשת. משמאל: יוסי קולר, דודו גלבוע, גל ריץ', אייל לוי, אלי חסון, יחיאל אקוע, ישראל שי (שיבק) ומתי פז. מאחור: לוחמים ראשונים בסיירת חרוב המתחדשת (צילום: עמותת סיירת חרוב)

1. האתר ממוקם במתחם המועצה האזורית בקעת הירדן.
2. http://www.484.co.il/editor/assets/newSayeret/sartaba7_5_20.pdf
3. <http://www.484.co.il/editor/assets/amuta/sayeretNew.pdf>

העידן החדש ביחידה החל בתקופה בה פיקד עליה סא"ל יניב בארט⁴. מחזור נובמבר 2016 היה הגיוס הראשון לסיירת חרוב החדשה. גיוס שהיה ציון דרך בהליך הסבת הגדוד אשר כארבעה חודשים לאחר מכן, במרץ 2017, יהפוך לסיירת-חרוב. היחידה שינתה פנים וייעוד ומי שהחליף את יניב, סא"ל אורן צבר, המשיך את הליך הפיתוח, ההתמקצעות והעצמת הסיירת. בצד העיסוק הנמשך במניעת וסיכול טרור בתוך זירות משתנות, מורכבות ורגישות מאוד. ביולי 2019

מוניתי למפקד סיירת-חרוב. בכך הוטלה עלי האחריות לקידומה הבלתי-פוסק של רמתה המקצועית של היחידה והכנתה לכל משימה שתוטל עלינו. יחד עם כוח האדם, בכל התפקידים והמשימות, עליו אני מופקד בסיירת – נוכל לכך.

ב- 21 ינואר 2020, כשלוש שנים מאז אותו טקס הקמה באנדרטת הבקעה, נתקלה היחידה שבפיקודי בחולית מחבלים שחדרו מרצועת עזה. בפעולה טקטית נכונה, שילוב שריון, במהירות, ביעילות רבה וברמה מקצועית גבוהה

חיסלו לוחמי הסיירת את החולייה. למחרת, 22 ינואר 2020, הגיע אלינו הרמטכ"ל לתחקור האירוע. בביקורו ביקש הרמטכ"ל לשוחח עם לוחמי ומפקדי היחידה. שם, במועדון קיבוץ כיסופים, בישר לנו רא"ל אביב כוכבי על הכוונה להסב את 'חטיבת כפיר' לחטיבת חי"ר אש, ייחודית וראשונה בצה"ל. את המהלך הזה תוביל סיירת-חרוב. עד אז לא לגמרי הובנה משמעות המעמד עבור היחידה.

(צילומים: סיירת חרוב)

חיילי סיירת חרוב בפעילות

היחידה לעמותת סיירת-חרוב. בפעילות משותפת זו אנו מחזקים את חיבור הסיירת לשורשיה ומטפחים בכך את רוח אנשינו. אני, כמו כל לוחמי וחיילי היחידה, גאה להשתייך לנבחרת ולמשפחת חרוב.

שלכם, גל ריץ', מפקד סיירת חרוב.

חרוב באירועי "ברזל-לוהט", "חומת מגן" ו"עופרת יצוקה".

אנו, לוחמי וחיילי הסיירת המתחדשת, רואים את עצמנו כממשיכי הדרך ומחויבים אנו לשימור מורשת הקרב והנצחת זכרם של האנשים היקרים שאבדנו בדרך.

בשנים האחרונות התחזק הקשר בין

אני ואומר לאנשים שעל אף השקעת המשאבים הרבים בנו, הניצחון בכל מפגש עם האויב יהיה מושתת, תמיד, על רוח הלחימה. רוח זו שררה בקרב לוחמי הסיירת במלחמת ששת-הימים, במלחמת ההתשה – במרדפים, במארבים והפעולות שמעבר לגבול, ובמלחמת יום כיפור. רוח הלחימה שררה גם בקרב לוחמי גדוד

22 ינואר 2020, בסיס מפלסים – רא"ל אביב כוכבי בשיחה עם לוחמי ומפקדי סיירת חרוב (צילום: סיירת-חרוב)

מדברי ראש המטה הכללי, רב-אלוף אביב כוכבי, בשיחה עם לוחמי החטיבה:

"(....) החוכמה של צה"ל בכלל ושל ביטחון שוטף, של פעילות מבצעית בגבולות בפרט, היא כזאת שיש מערכות שלמות של מודיעין, של אמצעי אש, של אמצעי יבשה, אוויר, לפעמים גם ים, ושברגע ספציפי כשיש אינדיקציה אתה יכול להביא את כל היכולת הזו, והבאתם בדיוק את היכולת הזאת (...)"

4. מפקדה הראשון של סיירת חרוב המתחדשת

73

חג עצמאות שמח